

Bijlagenboek bij Begroting 2023

Provinciale Staten 9 november 2022

[Typ hier]

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Bijlage 1 Toelichting Reserves	5
Bijlage 2 Toelichting Voorzieningen.....	33
Bijlage 3 Toelichting Overlopende Passiva (OVP).....	37
Bijlage 4 Overzicht kosten Provinciale Staten 2023	53
Bijlage 5 Overzicht van lasten en baten per taakveld / uitvoeringsinformatie	55
Bijlage 6 Opbouw van de begroting voor 15 jaar vooruit	59
Bijlage 7 Afkortingenlijst.....	65
Bijlage 8 Voordracht en Besluit.....	69
Bijlage 9 Amendementen en moties	71

Bijlage 1 Toelichting Reserves

Algemene reserve

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve	90.312	217.819	108.302	117.536	208.584	241.271	264.079	244.162

Beklemmdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Algemene reserve	208.584	0	37.400	174.524
Totaal reserves	208.584	0	37.400	174.524

Toelichting

Onderwerp:	Algemene reserve
Inhoud en doel	Het opvangen van risico's en tegenvallers. De looptijd is doorlopend, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Buffer
Voeding	Risico reserveringen, historisch gerealiseerde rekeningresultaten
Besluitvorming/instellingsjaar	Niet van toepassing.
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Het saldo van de toevoegingen en de onttrekkingen is gelijk aan het totale begrotingssaldo van € -9,2 mln. De toelichting op het begrotingssaldo is uitgeschreven in het financiële beeld.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemming	Minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt € 37,4 mln en wordt gezien als bestuurlijk verplicht.
Toelichting omvang	De Algemene reserve bestaat uit 2 delen, als eerste de overschotten in het verleden, dit zijn de daadwerkelijk beschikbare incidentele middelen. Daarnaast worden voor de komende jaren de overschotten of tekorten op het totale begrotingssaldo ook verrekend met de algemene reserve. Met name de nog niet ingezette begrotingssaldo's in de toekomst kunnen het suggestie wekken dat er in die jaren middelen "over" zijn. Deze middelen zijn echter vaak wel nodig maar de keuze is nog niet gemaakt welke beleidsonderwerpen met hoeveel middelen in de toekomstige jaren worden opgenomen In de (door PS vastgestelde) nota weerstandsvermogen wordt voorgeschreven dat de algemene reserve minimaal € 37,4 mln moet bedragen, als buffer voor onvoorziene gebeurtenissen. Alles boven die € 37,4 mln in de Algemene reserve wordt aangeduid als "vrije ruimte".

Beheerplannen Natura 2000 en PAS

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Beheerplannen Natura 2000 en PAS	10.528	10.528	0	866	9.661	8.161	6.661	5.161

Beklemmdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Beheerplannen Natura 2000 en PAS	9.661	0	9.661	0
Totaal reserves	9.661	0	9.661	0

Toelichting

Onderwerp:	Beheerplannen Natura 2000 / PAS
Inhoud en doel	Doel is activiteiten te bekostigen, in het kader van Natura-2000 de uitvoering van de (met elkaar samenhangende) beheersplannen en -maatregelen Programmatische Aanpak Stikstof. Conform de Decemercirculaire 2014 zijn er middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor dit doel.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instillingsjaar	Jaarrekening 2012
Looptijd	2027
Toelichting onttrekkingen	Voor de uitvoering van beheeractiviteiten in het kader van Natura 2000 wordt € 0,9 mln. aan de reserve Natura 2000 / PAS onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Niet van toepassing.
Toelichting beklemming	In deze wet is opgenomen dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor het treffen van (instandhoudings) maatregelen die zijn vastgelegd in de Natura 2000 beheerplannen. Op grond van die wettelijke taak zijn alle middelen bestuurlijk beklemd. Vanaf 2022 zullen voor de tweede PAS-periode nieuwe verplichtingen worden vastgelegd en verwerkt in de begroting. In de periode 2020-2024 zullen diverse tussenevaluaties plaatsvinden en zullen de Natura 2000 beheerplannen voor de tweede en derde beheerplanperiode worden vastgesteld.
Toelichting omvang	De omvang van de reserve Beheerplannen Natura 2000 / PAS is ultimo 2023 € 9,7 mln groot en neemt tot 2030 af naar tot nihil.

Bereikbaarheid

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Bereikbaarheid	42.672	38.904	900	4.318	35.486	19.909	17.151	14.098

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Bereikbaarheid	35.486	0	25.425	10.061
Totaal reserves	35.486	0	25.425	10.061

Toelichting

Onderwerp:	Bereikbaarheid
Inhoud en doel	<p>Het doel van deze programmareserve is meevallers in de exploitatie te reserveren voor bereikbaarheidsactiviteiten. Dit kunnen vrije middelen zijn die ingezet kunnen worden voor nieuwe of reeds bestaande bereikbaarheidsdoelen. Het kunnen ook middelen zijn die voor een specifieke activiteit worden gereserveerd, deze middelen zijn dan bestuurlijk of juridisch verplicht.</p> <p>De programmareserve is ingesteld als instrument om middelen voor bereikbaarheid te kunnen behouden voor bereikbaarheidsdoeleinden, conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015.</p> <p>De looptijd is doorlopend, daarom is 9999 ingevuld.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2011
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	<p>De onttrekkingen ad € 4,3 mln hebben betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korte Termijn aanpak Mobiliteit en Verstedelijking € 1 mln (Kaderbesluit Infrastructuur 2022). Het programma MoVe richt zich in eerste instantie op de (middel)lange termijn om de ambities te behalen. Echter ook korte termijn maatregelen via de Korte termijn aanpak (KTA) kunnen hieraan een bijdrage leveren wanneer zij een structureel effect hebben. Voor nieuwe projecten is in totaal € 5 mln beschikbaar is gesteld. • Zuid-Holland Bereikbaar € 0,9 mln. In het BO-MIRT van 2020 is besloten om voor de periode 2021-2026 de huidige samenwerking in Bereik! (afstemming werkzaamheden) uit te breiden met de bestaande organisaties van de Verkeersonderneming (regio Rotterdam) en Bereikbaar Haaglanden en Holland Rijnland die zich vooral richten op mobiliteitsgedrag en modal shift. De samenwerking zal betrekking hebben op heel Zuid-Holland. Omdat de provincie wel structureel deelnam aan Bereik! maar niet aan de andere organisaties (wel op projecten) wordt € 0,9 mln per jaar bijgedragen voor de periode 2022-2026. • KTA Algeracorridor € 0,7 mln. Conform de afspraken in het BO-MIRT draagt de provincie € 0,9 mln (€ 0,3 mln per jaar in de periode 2020-2022) bij aan de Algeracorridor. De bijdrage voor 2022 is doorgeschoven naar 2023. Voor 2023 wordt ook een subsidieaanvraag verwacht van € 0,4 mln voor het aanpassen van R-net bussen. • Pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water/MEC Verduurzaming binnenvaart € 0,6 mln. In het kader van het klimaatkkoord en de duurzaamheidsambities in het Coalitieakkoord is voor het project MEC (mobiele energie containers) € 2,4 mln beschikbaar gesteld. Het betreft een proefproject om elektrificatie in de binnenvaart te stimuleren. Er wordt gekozen voor de systeembenadering met 'open acces' laadpunten. Naast de provincie zullen ook andere overheden, waaronder het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, deelnemen. • Kleinere onttrekkingen: <ul style="list-style-type: none"> - KTA Voorne-Putten/Haven € 0,3 mln - Smart Mobility (digitalisering overheden) € 0,2 mln - Overdracht wegen € 0,2 mln

	<ul style="list-style-type: none"> - Bijdrage aan RWS voor mobiliteitsmanagement A20 NKG € 0,1 mln - Lead Partnership en digitalisering Truckparking (SECURE NL) € 0,1 mln - Luchtvaartbeleid (Burgermeetnet) € 0,1 mln - Regionale- en stadsdistributie via het water (CityBarge) € 0,1 mln
Toelichting toevoegingen	<p>De stortingen ad € 0,9 mln hebben betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exploitatieprojecten € 0,8 mln. In 2023 wordt minder onderzoek uitgevoerd voor projecten in de initiatieffase. Daarmee is ook minder personele inzet nodig door de afdeling Projecten en programma's. De niet bestede middelen worden in de reserve gestort. • Algemeen: € 0,1 mln. Betreft de structurele storting die is overgekomen uit de opgeheven reserve Exploitatieprojecten PZI. De structurele storting wordt vanaf 2024 volledig omgezet voor reguliere activiteiten.
Toelichting beklemming	<p>Bestuurlijk verplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fietsinfrastructuur € 8 mln. Bij de Begroting 2018 is met A577 'Cofinanciering Rijksmiddelen Investerings Fietsinfrastructuur (voor uitvoering Fietsplan 2016-2025) € 8 mln toegevoegd aan het programma Fiets. • N468 € 7,4 mln. Voor het onderhoud en de verbetering van de N468 ten behoeve van de overdracht wordt € 7,4 mln uit de reserve ingezet (Voorjaarsnota 2018, Kaderbesluit Infrastructuur 2019 en Najaarsnota 2019). • Energietransitie mobiliteit € 4,5 mln. Bij Kaderbesluit infrastructuur 2017 is € 6 mln beschikbaar gesteld voor energiemaatregelen bij beheer- en onderhoudsprojecten. Om een bredere inzet van deze middelen voor de energietransitie mogelijk te maken zijn de middelen overgezet van de reserve Beheer en onderhoud naar de reserve Bereikbaarheid. • Snelfietsroute F263.5 SFR Rotterdam-Gouda € 2,2 mln. Via de provinciefondsuitkering ontvangen rijksbijdrage voor de snelfietsroute (Voorjaarsnota 2018). Het projectbudget is met deze bijdrage verhoogd, waardoor de netto investering voor dit project stijgt. De hogere kapitaallasten als gevolg van de hogere netto investering worden gedekt door de gereserveerde middelen vrij te laten vallen als het project afgerond is. • MEC verduurzaming binnenvaart € 1,2 mln. Voor de verduurzaming is in totaal € 3 mln beschikbaar (inclusief de middelen voor de pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water). • Opbrengst verkoop steunpunt Gnephoek € 1,2 mln. Het steunpunt moest wijken voor de komst van de Maximabrug. De opbrengst is nodig voor de bouw van een nieuw steunpunt (Voorjaarsnota 2015). • Overdracht wegen € 0,5 mln. Voor de overdracht van wegen in het kader van de Wet herverweling wegen (WHW) is bij Kaderbesluit 2020 € 1 mln beschikbaar gesteld, waarvan € 0,3 mln is gerealiseerd. • Afschaf van beheer en onderhoud brug in HOV corridor Noordwijk-Schiphol € 0,4 mln. De oorspronkelijk geraamde bijdrage van € 1,6 mln wordt lager en de resterende bijdrage van € 0,4 mln zal pas in 2026 worden uitbetaald.
Toelichting omvang	<p>De stand ultimo 2023 na verwerking van de voorstellen uit de Najaarsnota 2022 en de Begroting 2023 bedraagt € 35,5 mln en daalt naar € 13,0 mln per ultimo 2037. Dit saldo ultimo 2037 is volledig beklemd.</p>

Egalisatiereserve beheer en onderhoud

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	72.274	81.789	13.367	1.237	93.918	72.845	56.396	44.184

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	93.918	0	93.918	0
Totaal reserves	93.918	0	93.918	0

Toelichting

Onderwerp:	Egalisatiereserve beheer en onderhoud
Inhoud en doel	De door PS vastgestelde Nota budgetbehoefte geeft een gemiddeld jaarbudget voor beheer en onderhoud. Door de toestandsafhankelijke aanpak van het onderhoud, waarbij het areaal op het economisch meest rendabele moment wordt onderhouden, ontstaan pieken en dalen in de jaarlijkse uitgaven. Bij het Kaderbesluit infrastructuur 2016 is besloten een egalisatiereserve te vormen om deze schommelingen op te vangen en voor de provinciale begroting een gelijkmatige lastenontwikkeling te presenteren. De egalisatiereserve Beheer en onderhoud is per 2016 ingesteld. Eens in de vier jaar wordt de meerjarige budgetbehoefte voor het dagelijks en planmatig beheer en onderhoud berekend en aan PS voorgelegd. De looptijd van de egalisatiereserve is doorlopend.
Functie	Egalisatie
Voeding	Programmaresultaat / programmabegroting
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2017
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Arbeidscapaciteit: in de periode 2023-2026 wordt jaarlijks € 1,2 mln onttrokken aan de reserve voor de uitvoering van het programma Versterkingsaanpak beweegbare kunstwerken.
Toelichting toevoegingen	Vanwege pieken en dalen in het meerjarenonderhoudsprogramma wordt in 2023 € 13,4 mln aan de reserve toegevoegd.
Toelichting beklemming	De middelen zijn bestuurlijk verplicht om het door PS vastgestelde kwaliteitsniveau voor het beheer en onderhoud te kunnen handhaven zoals is vastgesteld bij de Nota Kapitaalgoederen 2019. In 2023 zal een geactualiseerde Nota Kapitaalgoederen bestuurlijk ter besluitvorming aan PS worden voorgelegd waarbij deze egalisatiereserve tevens zal worden betrokken.
Toelichting omvang	Op 1 januari 2023 heeft de reserve een omvang van € 82 mln. Naar verwachting is de omvang ultimo 2023 € 94 mln. Vanaf 2024 wordt weer meer planmatig onderhoud uitgevoerd dan aan structurele middelen beschikbaar is. De egalisatiereserve daalt hierdoor tot € 44 mln ultimo 2026. Vanaf 2027 zal de omvang van de reserve weer stijgen tot € 147 mln ultimo 2036. In 2037 is het eerste grote planmatig onderhoud aan de Rijnlandroute voorzien. Dit zal een fors beslag leggen op de middelen in de egalisatiereserve. Het relatief hoge bedrag in de egalisatiereserve in 2036 is nodig voor het onderhoudsprogramma in 2037 en verder incl. Rijnlandroute. In 2023 zal aan Provinciale Staten de Nota Kapitaalgoederen 2024-2027 worden voorgelegd. Dit leidt tot een actualisatie van het meerjarig benodigde budget en indien nodig tot bijstelling van de toevoegingen en onttrekkingen aan de egalisatiereserve.

Groene ambities

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Groene ambities	47.284	37.598	3.882	16.367	25.112	17.234	11.702	9.574

Beklemde reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Groene ambities	25.112	6.300	14.300	4.512
Totaal reserves	25.112	6.300	14.300	4.512

Toelichting

Onderwerp:	Groene ambities
Inhoud en doel	Het onderdeel Groene ambities binnen programmareserve 1 is bestemd voor het provinciale aandeel in het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG).
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget 50% en financiële ruimte 50%
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2007
Looptijd	2038
Toelichting onttrekkingen	<p>Originele begroting € 10,3 mln. waarvan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 5,2 mln. Natuur Ontwikkelopgave EHS • € 0,6 mln. Maatrgl.Weide-/akkervogels - Bevorderen Biodiversiteit niet POP3 • € 0,9 Faunabeheer - Wet Natuur • € 1,1 mln. Pop3 maatregelen • € 0,7 mln. Aanpak bodemdaling • € 1 mln. Recreatie en sport - beheer recreatie gebieden PZH <p>Voorjaarsnota € 3,2 mln</p> <ul style="list-style-type: none"> • € -0,5 mln. Vitale landbouw - POP3 maatregelen. Minder openstellingen en en verleningen in 2022. 005254; Geen openstellingen en/of verleningen meer. • € 0,9 mln. Bevorderen Biodiversiteit. De middelen (OVP voor DP 005460 en RES voor DP 005395 en 005422) die in 2021 niet zijn aangewend zijn in 2022 weer in de begroting opgenomen. De werkzaamheden zijn in 2021 vertraagd en schuiven door naar 2022. • € 1,4 mln. Nota ruimte veenweidegebieden. Als gevolg van een looptijdwijziging in 2021 zijn de meerjarige lasten gewijzigd. Met deze mutatie worden budget en (verwachte) uitputting met elkaar in evenwicht gebracht. • € 0,6 mln. UPG Verbeteren stad-landverbindingen. Bijdragen uit de RES in 2022 zijn in de begroting opgenomen die in 2021 niet zijn uitgevoerd als gevolg van vertraging. • € 0,7 mln. Waterrecreatie, Kwaliteitsimpuls, Natuurimpuls. Bijdragen uit de RES in 2022 zijn in de begroting opgenomen die in 2021 niet zijn uitgevoerd als gevolg van vertraging. • € 0,1 mln. Overig <p>Najaarsnota € 3,7 mln</p> <ul style="list-style-type: none"> • € -0,2 mln. Pop 3. Toename van de lasten van € 1,6 mln betreft een toename van € 1,9 mln van met name watergerelateerde POP3 watermaatregelen die gedekt worden door baten. • € 0,3 mln. Regiodeal Bodemdaling Groene Hart. Voortschrijdend inzicht gedurende de uitvoering van het project leidt tot aanpassing van de budgetverdeling over de jaren. • € 0,3 mln. Bijstellen van de budgetten voor het beheer van de provinciale recreatiegebieden als gevolg van een gewijzigde planning. Het beschikbare budget voor 2022, is verdeeld over 2023 en 2024 voor resp. € 0,3 mln en € 0,5 mln. • € 0,3 mln. Afschaf recreatiegebieden. Lastnemening valt in 2023 • € 1,7 mln. Beheer recreatiegebieden. Doorschuiven van middelen, lastnemening valt in 2023

	<ul style="list-style-type: none"> • € 0,2 mln. Doorschuiven middelen voor de aankoop van weidevogelkerngebieden hebben zich in 2022 toch minder kansen voorgedaan dan gehoopt / verwacht. Voor 2023 wordt in ieder geval ingezet op aankopen in de Krimpenerwaard • € -0,6 mln. Doorschuiven van middelen voor Winst voor Weidevogels • € 1,3 mln. Ontwikkeling RODS gebieden • € 0,4 mln. Voor doorgeschoven prestaties van gesubsidieerde activiteiten met betrekking tot ruitpaden <p>Begroting 2023: € -0,8 mln. voor doorschuiven van middelen van 2023 naar 2024. Deze gereserveerde middelen beschikbaar te houden ten behoeve van de provinciale recreatiegebieden voor onderhoud Bentwoud en het kunnen doorvoeren van een kwaliteitsimpuls in provinciale recreatiegebieden waaronder Vlietland. De plannen hiervoor worden momenteel samen met gebiedspartners uitgewerkt in ontwikkelperspectieven.</p>
Toelichting toevoegingen	<p>Originele begroting.: € 3,8 mln structureel door Transitie G.Z-H en natuur- en recreatieschappen</p> <p>Najaarsnota: € 0,1 mln voor lasten mbt de landschapstafels, binnen het gesloten systeem groen, die in 2022 worden uitgevoerd in plaats van 2023.</p>
Toelichting beklemming	Ultimo 2023 is het saldo van de reserve Groene Ambities is € 25,1 mln waarvan € 6,3 mln juridisch verplicht en € 14,3 mln bestuurlijk of programmatisch verplicht (meerjarig in de begroting opgenomen) en € 4,5 niet verplicht.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 is het saldo van de reserve Groene Ambities is € 25,1 mln. Dit saldo daalt t/m 2027 tot ongeveer € 9 mln.

InnovationQuarter

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
InnovationQuarter	3.000	3.000	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
InnovationQuarter	3.000	0	3.000	0
Totaal reserves	3.000	0	3.000	0

Toelichting

Onderwerp:	InnovationQuarter
Inhoud en doel	<p>Voor de ambitie om innovatie in het bedrijfsleven te stimuleren in de provincie Zuid-Holland is het fonds InnovationQuarter (IQ) opgericht. De reserve InnovationQuarter is bedoeld ter afdekking van de risico's gerelateerd aan dit fonds. Zie voor verdere specifieke informatie ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer (risico 6).</p> <p>Looptijd: De einddatum wordt definitief bepaald na de volstorting van het Participatiefonds, daarom is 9999 ingevuld.</p>
Functie	Buffer
Voeding	<p>Programmabudget: herallocatie middelen Economie van in totaal € 4,7 mln (2013 tot en met 2016). Dit deel is bij Jaarrekening 2020 opgenomen in een voorziening. Huidige voeding uit financiële ruimte (bij Voorjaarsnota € 3 mln).</p>
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2013

Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Bij Voorjaarsnota 2021 is € 3 mln tijdelijk aan de reserve toegevoegd. Deze € 3 mln is ter dekking van het risico op € 15 mln extra kapitaalstorting die nog gestort moet gaan worden en waarvan dus op dit moment nog niets is geïnvesteerd. Na investering zal deze € 3 mln worden overgeplaatst van de reserve IQ naar de voorziening IQ. Het bedrag is gezien de aard bestuurlijk beklemd.
Toelichting omvang	Bij Voorjaarsnota 2021 is deze reserve tijdelijk gevuld met € 3 mln. Deze € 3 mln is ter dekking van het risico op € 15 mln extra kapitaalstorting die nog gestort moet gaan worden en waarvan dus op dit moment nog niets is geïnvesteerd. Na investering zal deze € 3 mln worden overgeplaatst van de reserve IQ naar de voorziening IQ.

Interreg-cofinanciering EFRO

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Interreg-cofinanciering EFRO	2.323	2.653	2.500	2.153	3.000	1.000	0	0

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Interreg-cofinanciering EFRO	3.000	0	3.000	0
Totaal reserves	3.000	0	3.000	0

Toelichting

Onderwerp:	Interreg-cofinanciering EFRO
Inhoud en doel	De voor de Beleidsvisie en het Uitvoeringsprogramma Regionale Economie en Energie beschikbare middelen worden voor dit doel gereserveerd. Het betreft de provinciale cofinanciering van EFRO-projecten. Deze programmareserve zal voorzien in het kasritme van deze projecten.
Functie	Spaar
Voeding	Programma 3
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2012
Looptijd	2027
Toelichting onttrekkingen	Er wordt voor € 2,2 mln aan onttrekkingen voorzien wegens activiteiten die subsidieontvangers in 2023 uitvoeren binnen reeds verleende subsidiedossiers. De betrokken middelen werden bewaard in de reserve en worden op basis van de aangegeven activiteitenschema's nu ter begroting gebracht.
Toelichting toevoegingen	Er wordt € 2,5 mln toegevoegd aan de reserve. Er zullen in 2023 subsidieverleningen plaats vinden waarvan de gesubsidieerde activiteiten deels na 2023 worden uitgevoerd. De lastneming door de provincie vindt navenant plaats. De middelen worden tot die tijd in de reserve gestort en bewaard.
Toelichting beklemming	De € 3 mln die in de reserve aanwezig is, is bestemd voor de verwachte subsidieverleningen die in de loop van 2022 en 2023 zullen plaatsvinden; een deel van de activiteiten zullen subsidieontvangers uitvoeren in de jaren vanaf 2024. Daar zijn deze middelen voor bedoeld.
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemdheid.

IODS

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
IODS	5.450	5.419	0	22	5.397	2.397	2.375	2.355

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
IODS	5.397	67	5.330	0
Totaal reserves	5.397	67	5.330	0

Toelichting

Onderwerp:	IODS
Inhoud en doel	De integrale ontwikkeling Delft-Schiedam (IODS) hangt samen met de verlenging van de Rijksweg A4 in deze regio. De provincie heeft een rol in de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in dit gebied, als de A4 verlengd wordt. De IODS-partners hebben afgesproken dat alle werkzaamheden gelijktijdig zullen aanvangen, in 2011. In de programmareserve zitten middelen voor de uitvoering van de versterking van de ruimtelijke kwaliteit die uit de programmareserve onttrokken worden.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2004
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	In 2023 begroten € 0,1 mln voor weidevogelpact. De reserve IODS schuift door van 2023 naar 2024 omdat naar verwachting voor 2024 nog geen besluit genomen kan worden over de reserve. Benodigd en begroten tbv Weidevogelpact 2025: € 0,1 mln; 2026: € 0,1 mln; 2027: € 0,1 mln en voor Monitoring 2027: € 0,1 mln en 2030: € 0,1 mln.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	De gehele reserve is juridisch / bestuurlijk verplicht om de afspraken, vormgegeven in het IODS-convenant, tussen Rijk, provincie Zuid-Holland, lokale overheden en verschillende maatschappelijke organisaties te dekken.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 is de stand van de reserve € 5,4 mln.

Life Science & Health

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Life Science & Health	1.625	2.515	1.200	300	3.415	3.115	3.115	3.115

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Life Science & Health	3.415	0	3.415	0
Totaal reserves	3.415	0	3.415	0

Toelichting

Onderwerp:	Life Science & Health
Inhoud en doel	Deze reserve dient als spaarreserve voor nog te concretiseren investeringsbeslissingen op het gebied van 'Life Science & Health' Looptijd is onbekend, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2018
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Er wordt € 0,3 mln onttrokken in verband met de bestuurlijke ondersteuning voor 2023 van de Life Science sector in de regio (voornamelijk gevestigd op Leiden Bioscience park).
Toelichting toevoegingen	Er wordt conform langlopend schema € 1,2 mln toegevoegd aan deze reserve. Dit is het laatste van de reeks jaren waarin deze reserve voorzien wordt van middelen. In totaal is er € 7,2 mln beschikbaar gesteld.
Toelichting beklemming	De middelen in de reserve zijn nog niet beklemd, maar wel nadrukkelijk voorzien voor het betrokken onderwerp. De regionale sector Life Sciences & Health (LSH) is één van de economische topsectoren van Zuid-Holland, en behoort tot de top van de wereld op wetenschappelijk gebied en in ondernemerschap. De provincie ondersteunt de innovatie en ontwikkeling van de LSH-sector en heeft bijbehorende doelstellingen opgenomen in het Programma Zuid-Hollandse Economie (PZE). Binnen de sector is regeneratieve geneeskunde in Zuid-Holland een belangrijk speerpunt. De middelen in de reserve zijn bedoeld om de sector in de voorliggende jaren doelgericht te ondersteunen.
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemdheid.

Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater	27.569	24.940	0	6.200	18.740	16.300	15.000	14.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater	18.740	0	18.740	0
Totaal reserves	18.740	0	18.740	0

Toelichting

Onderwerp:	MJP Bodem, ondergrond en grondwater
Inhoud en doel	Via het provinciefonds ontving de provincie een decentralisatieuitkering voor de uitvoering van het meerjarenwerkprogramma bodem 2010-2014. Het werkprogramma was een uitwerking van het Bodemconvenant dat met Rijk en gemeenten in 2009 is overeengekomen. Met ingang van 2015 ontvangt de provincie, als decentralisatieuitkering via het provinciefonds, middelen voor uitvoering van het Convenant Bodem en Ondergrond 2015-2020 (op 17 maart 2015 door Rijk, VNG, IPO en UvW vastgesteld). Met de programmareserve kunnen verschillen in het kasritme over de looptijd van het werkprogramma worden opgevangen. Kasritmeverschillen kunnen ontstaan door versnellingen of vertragingen in de

	uitvoering van projecten en door verschillen in de uitgaven voor het werkprogramma en het vaste kasritme van inkomsten uit de financiële uitkering.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2011
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	<p>De onttrekkingen zijn een optelsom van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 3,7. mln Begrotingssubsidie Oude Tonge. In de loop van 2022 is bekend dat het project sanering en herontwikkeling oude gasfabriek Oude Tonge qua aanvraag van de begrotingssubsidie verstraagd is. De verwachting is dat de begrotingssubsidie in 2022 aangevraagd wordt, maar de subsidielasten komen pas vanaf 2023. Sanering van de Oude Tonge start dan ook pas in 2023. De subsidieverlening aan de Oude-Tonge wordt verhoogd met € 0,5 mln. De afzet van de grond is mogelijk kostenverhogend. Voor de afzet van de grond kan het zijn dat alleen kan worden gestort in plaats van reinigen. Dit kan leiden tot een prijsverhoging vanwege stortbelasting en extra handelingskosten. • € 1,5 mln. EMK middelen. Met het Rijk is afgesproken dat de middelen bestemd voor EMK richting het Rijk worden overgemaakt. Eerder zou het dit jaar overgemaakt worden wat nu verstraagd is en in 2023 plaatsvindt. Om die reden wordt € 1,5 mln naar 2023 verschoven. • € 1 mln. Begrotingssubsidie Broekpolder. PZH is in gesprek met de gebiedspartijen om een versnelling van de herinrichting en sanering van de broekpolder te bereiken. Er wordt een bestuurlijk akkoord opgesteld voor Broekpolder. De bijdrage van PZH bedraagt € 4,6 mln, welke is verdeeld over 2023 (€ 1 mln), 2024 (€ 1,3 mln), 2025 (€ 1,3 mln) en 2026 (€ 1 mln).
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	<p>De provincie is op de grond van de Wet bodembescherming en de Waterwet bevoegd gezag voor respectievelijk bodem en grondwater. Dit houdt in dat de provincie in diverse gevallen als bevoegd gezag de kosten voor de sanering en de nazorg voor haar rekening moet nemen. Voor dit doel heeft de provincie de afgelopen decennia middelen ontvangen van het Rijk uit de Doel Uitkering Bodem (DUB). De ontvangen rijksmiddelen zijn alleen bestemd voor bodemsaneringen en nazorg. De uitwerking van deze afspraken is onder meer vastgelegd in het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 dat op 17 maart 2015 door het Rijk, de VNG, het IPO en het UvW is vastgesteld. Naast bovengenoemd convenant is de wijze van uitvoering van de wettelijk provinciale taak vastgelegd in de Wet bodembescherming, de Waterwet en de Circulair bodembescherming. Gezien de eerder genoemde redenen zoals overeenkomsten, Omgevingswet, werkvoorraad en de grote verlaging van de vergoeding vanuit het Rijk, is een (gedeeltelijke) vrijval van de reserve niet wenselijk. Bij het (gedeeltelijk) vrijvallen van de reserve zou het betekenen dat de lasten voor de uitvoering van de wettelijke taken gedekt worden vanuit de algemene reserve.</p> <p>De omvang van de reserve is voor een deel al specifiek bestemd voor projecten die nu bekend zijn welke vaak zijn vastgelegd in overeenkomsten met gemeenten, waterschappen en bedrijven. Onzekere factoren voor de komende jaren zijn de financiële effecten van de overheveling van de bevoegd gezag-taken naar gemeenten, de financiële effecten van de werkvoorraad spoed die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij de provincie blijft en projecten waarvan de planning, omvang en benodigde acties nu nog niet helder zijn. De provincie blijft onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bodemsaneringen die vallen onder het overgangsrecht • Nazorglocaties die vallen onder het omgevingsrecht (soms eeuwigdurend), • Grondwaterverontreinigingen en saneringen • Nieuwe saneringen bij complexe bedrijven • Opkomende stoffen (p)ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) inclusief PFAS <p>In bovengenoemd convenant is voor de periode 2016-2020 een totaalbedrag</p>

	afgesproken wat de provincie ontvangt ter uitvoering van haar wettelijke taken. De provincie ontvangt waarschijnlijk voor de periode 2021-2030 ruim 60% minder vergoeding van het Rijk voor de uitvoering van haar wettelijke taken als bevoegd gezag onder de Omgevingswet. Dat is aanzienlijk minder dan wat we nodig hebben om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 18,7 mln. De middelen in de reserve zijn specifiek bestemd voor bodemsaneringen en nazorg waar de provincie bevoegd gezag voor is op grond van de Wet bodembescherming en de Waterwet. Dit houdt in dat de provincie in diverse gevallen als bevoegd gezag de kosten voor de sanering en de nazorg voor haar rekening moet nemen. Voor dit doel heeft de provincie de afgelopen decennia middelen ontvangen van het Rijk uit de Doel Uitkering Bodem (DUB). De ontvangen rijksmiddelen zijn alleen bestemd voor bodemsaneringen en nazorg. Momenteel zijn het Rijk, IPO, VNG en UvW met elkaar in gesprek over de hoogte en de vorm van de financiële uitkering ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken die voortkomen uit de Wet Bodembescherming voor de periode 2022-2030.

MIT MKB Innovatiestimulering topsectoren

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
MIT MKB Innovatiestimulering topsectoren	12.280	11.424	4.200	4.283	11.341	3.904	0	0

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
MIT MKB Innovatiestimulering topsectoren	11.341	0	11.341	0
Totaal reserves	11.341	0	11.341	0

Toelichting

Onderwerp:	MIT MKB Innovatieregeling Topsectoren
Inhoud en doel	In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is afgesproken dat er extra geïnvesteerd wordt in het domein Economie. Een van de onderdelen die in de nadere uitwerkingsfase hiervan naar voren zijn gekomen is innovatiestimulering van het mkb. Om dit geïdentificeerde onderdeel goed te kunnen aansturen, is een extra reserve noodzakelijk gebleken. Deze middelen worden ingezet voor subsidieverstrekking aan derden, waarbij die derden meer dan één jaar (het verleningsjaar) nodig zullen hebben voor uitvoering. Dat betekent dat de middelen die beschikbaar moeten zijn in het verleningsjaar, gedeeltelijk aan het einde van dat jaar opgespaard moeten worden in een reserve, om in de latere jaren onttrokken te worden zodra de activiteiten zijn uitgevoerd.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instillingsjaar	2016
Looptijd	2025
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking ad € 4,3 mln vindt plaats om de gesubsidieerde activiteiten te financieren die de markt uitvoert in 2023 op basis van verleningen die hebben plaats gevonden in 2020 tot en met 2022.

Toelichting toevoegingen	De storting ad € 4,2 mln vindt plaats om de verplichtingen 2024 en verder te dekken die voortkomen uit verleningen in 2023. Het plafond 2023 moet nog worden gepubliceerd (verwachting begin 2023).
Toelichting beklemming	Het volledige saldo per eind 2023 ad € 11,3 mln wordt hier gekenschetst als verplicht. Het betreft de middelen die nodig zullen zijn om gesubsidieerde activiteiten te financieren die de markt pas na de verleningsjaren 2021 tot en met 2023 uitvoert. Anders inzetten van deze middelen is in theorie deels wel mogelijk maar ligt niet voor de hand; beoogde subsidieplafonds 2023 en verder kunnen eventueel in de periode tot het moment van publicatie worden verlaagd, maar daarmee wordt ook de cofinanciering door het Rijk verlaagd (het Rijk verdubbelt de inleg van de regio) en zou de regionale economie tweevoudig negatief worden getroffen. Subsidieverleningen vanaf 2023 tot en met beoogd 2024 moeten bij opstelling van de Begroting 2023 nog gaan plaatsvinden en staan daarom vanzelfsprekend nog niet in de boekhouding van de provincie (het plafond voor het jaar 2023 wordt in de Begroting 2023 aangevraagd).
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemmdheid.

Mobiliteit

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Mobiliteit	126.466	117.115	4.064	10.088	111.091	103.951	94.544	83.248

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Mobiliteit	111.091	111.091	0	0
Totaal reserves	111.091	111.091	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Mobiliteit
Inhoud en doel	De provincie ontvangt jaarlijks via de provinciefondsuitkering middelen voor de openbaar vervoerconcessies, de stimulering en verduurzaming van mobiliteit en regionale infrastructurele projecten. Het jaarlijkse resultaat van de ontvangen bijdrage en de verantwoorde lasten wordt verrekend met de reserve.
Functie	Spaar
Voeding	Decentralisatie provinciefonds
Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2016
Looptijd	2099
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen ad € 10,1 mln hebben betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Exploitatie DMG en HWGO € 0,7 mln. Verhoging van de exploitatiebijdrage op basis van amendement 578 en motie 729. • Indexering concessies OV € 8 mln. In de reserve waren voor de periode tm 2027 middelen beklemd voor de dekking van de indexering van de OV-concessies. Omdat de indexeringen structureel zijn, worden deze nu gedekt uit de algemene middelen. De in de reserve beklemden middelen voor de indexering vallen daarmee vrij aan de algemene middelen. • Ketenmobiliteit € 0,5 mln. Met de integrale herziening van de SRM is deze vereenvoudigd en geactualiseerd en meer in overeenstemming gebracht met de regels van de Algemene wet bestuursrecht. Tevens is een regeling opgenomen voor subsidie van ketenmobiliteit om de transitie in OV te versterken. • Waterstofbussen € 0,5 mln. Aan de vervoerder is een aanvullende subsidie toegekend.

	<p>Kleinere bijstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buurtbusprojecten € 0,1 mln. • Veer Maassluis-Rozenburg € 0,3 mln.
Toelichting toevoegingen	<p>De stortingen ad € 4,1 mln hebben betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragsbeïnvloeding € 3,8 mln. Het kasritme voor de bijdragen voor gedragsbeïnvloeding wordt aangepast, zodat er aansluiting ontstaat op de jaarlijks toegekende en toe te kennen subsidies. Voor 2023 wordt het budget verlaagd en de storting in de reserve verhoogd. • Structurele storting resterende impuls gelden € 1 mln. • Nood-concessie Zuid-Holland Noord € -0,7 mln. De structurele storting in de reserve wordt verlaagd ter dekking van de hogere kosten voor de concessie. • Personenvervoer over water Rotterdam - Drechtsteden € -0,7 mln. Na de mislukte aanbesteding in 2019 is naar aanleiding van de gehouden marktconsultatie wordt de structurele exploitatiebijdrage verhoogd ten laste van de structurele storting in de reserve. <p>Kleinere bijstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciale en regionale (spoor)infraprojecten € 0,4 mln • Exploitatie van de waterbus € 0,1 mln. • ROV extra inkomsten nieuwe samenwerkingsovereenkomst € 0,1 mln • Opbrengst verhuur waterstofankstation € 0,1 mln.
Toelichting beklemming	<p>De beklemde middelen uit de OVP BDU zijn conform aanwijzingen van het ministerie van I&W overgegaan naar de beklemde middelen reserve Mobiliteit. Ze worden ingezet voor infrastructurele projecten die in het verleden in zogenaamde bestedingsplannen zijn toegekend en nieuwe regionale mobiliteitsprojecten, toegekend onder de SRM. Hiernaast is een deel beklemd voor verduurzaming OV, impuls kwaliteit OV, tarievenverlaging en aan de indexatieafspraken die gemaakt zijn in het Heerenveenakkoord.</p>
Toelichting omvang	<p>De omvang van de reserve ultimo 2023 bedraagt € 111,1 mln en neemt af naar € 97,9 mln ultimo 2037. Hierbij is rekening gehouden met de vrijval van de gereserveerde middelen voor de inflatiecorrectie die tot en met 2026 gedekt werden uit de reserve. Deze omvang is nodig om de doelstellingen uit Ambitie 2 bereikbaar Zuid-Holland te kunnen realiseren.</p>

NatuurNetwerk Nederland

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
NatuurNetwerk Nederland	70.868	60.330	5.767	24.069	42.028	21.568	14.350	9.365

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
NatuurNetwerk Nederland	42.028	4.798	37.230	0
Totaal reserves	42.028	4.798	37.230	0

Toelichting

Onderwerp:	NatuurNetwerk Nederland
Inhoud en doel	De reserve wordt gebruikt om het fluctuerende kasritme op te vangen en wordt gevoed door de provinciale middelen die in enig jaar niet worden uitgegeven maar wel benodigd zijn voor het programma op een later tijdstip. Door deze reserve in te stellen wordt vermenging met andere middelen, begrotingsdoelen voorkomen.
Functie	Egalisatie
Voeding	Uit de reserves Groene ambities en Decentralisatieakkoord Natuur

Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2018
Looptijd	2027
Toelichting onttrekkingen	Er wordt in 2023 € 24,1 mln aan de reserve onttrokken voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Daarvan wordt € 3,9 mln aangewend voor de Gouwe Wiericke, € 14,8 mln voor de Krimpenerwaard en voor NNZK/EVZ € 5,4 mln.
Toelichting toevoegingen	In het Kaderbesluit Groen 2018 is besloten om een aparte reserve NatuurNetwerk Nederland (NNN) te creëren voor het NNN programma. In totaal is besloten dat er voor het NNN programma € 105,6 mln wordt gestort in de reserve NNN. Daarvan wordt er € 93,3 mln in een keer gestort uit de reserve Groene ambities en Decentralisatieakkoord Natuur. De overige € 12,3 mln (deel van de risicoreservering) wordt in 2019 tot en met 2027 in gelijke delen (€ 1 mln per jaar) gestort. Derhalve vindt er dit jaar ook een toevoeging plaats van € 1,4 mln. Ook vindt er op basis van het Kaderbesluit Groen 2018 een overheveling plaats van € 4,4 mln. naar de reserve NatuurNetwerk Nederland vanuit de reserve Groene Ambities.
Toelichting beklemming	De middelen in de reserve NatuurNetwerk Nederland dienen beschikbaar te blijven voor de realisatie van het NatuurNetwerk Nederland zoals vastgelegd in het Decentralisatieakkoord Natuur. In het Kaderbesluit Groen 2018 (d.d. 15-05-2018) zijn de bijdragen uit Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) en uit Grond (verkoop en pacht) t/m 2027 begroot. De Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) worden gereserveerd in de reserve NatuurNetwerk Nederland.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 42 mln.

Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom	10.000	10.000	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom	10.000	0	10.000	0
Totaal reserves	10.000	0	10.000	0

Toelichting

Onderwerp:	Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom
Inhoud en doel	De provincie is voornemens € 10 mln bij te dragen in het door het Rijk en de regio op te richten fonds waaruit het ontwikkelingsperspectief van de ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen / Volkerak-Zoommeer wordt gefinancierd. Het gaat daarbij om maatregelen voor herstel van het getij op de Grevelingen en verzilting van het Volkerak-Zoommeer. Dit komt ook de ecologie en economie in het gebied ten goede. Het bestuurlijke overleg hierover en de uitwerking (waaronder de financiering) is nog gaande.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2015
Looptijd	2026

Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	GS hebben op 3 maart 2015 ingestemd met een bestuursovereenkomst waarin PZH heeft toegezegd € 10 mln bij te dragen aan de maatregelen die nodig zijn voor herstel van beperkt getij op de Grevelingen en het terugbrengen van zout en beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer. In de Begroting 2015 was een eenmalig budget van € 10 mln opgenomen voor de verbetering van de waterkwaliteit van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. Bij Najaarsnota 2015 is dit budget in programmareserve Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoommeer gestort.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 10 mln. De inzet van deze reserve is nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting, omdat er nog geen projecten voorzien zijn die gedekt worden uit deze reserve.

Ontwikkelopgave natuur

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Reserve Ontwikkelopgave natuur	71.531	66.646	4.961	14.227	57.380	51.019	50.626	52.423

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Reserve Ontwikkelopgave natuur	57.380	10	57.370	0
Totaal reserves	57.380	10	57.370	0

Toelichting

Onderwerp:	Ontwikkelopgave Natuur
Inhoud en doel	De opbrengsten van de verkopen van de gronden die de provincie heeft ontvangen van DLG/BBL worden gestort in de reserve Ontwikkelopgave Natuur. Met deze opbrengsten kunnen de aankoop en inrichting van NNN-gebieden worden gefinancierd. Door deze aparte reserve te maken kunnen de grondopbrengsten en de uitgaven ten laste van de grondopbrengsten gevolgd blijven worden. Voorheen zaten deze middelen in de OVP Ontwikkelopgave natuur, maar er is geen basis meer om de OVP te handhaven uit hoofde van het BBV (geen terugbetalingsverplichting). Daarom is het saldo van de OVP vrijgevallen bij Jaarrekening 2016 en gestort in de reserve Ontwikkelopgave Natuur.
Functie	Spaar
Voeding	Verkoopopbrengsten van Grond voor Grond gronden
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2016
Looptijd	2027
Toelichting onttrekkingen	Er wordt in 2023 € 14,2 mln aan de reserve onttrokken voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Daarvan wordt € 7,1 mln aangewend voor Gouwe Wiericke, € 2,2 mln voor het beheer van Grond voor Grond, € 0,3 mln voor de Krimpenerwaard en € 4,7 mln voor de overige NNN-gebieden.
Toelichting toevoegingen	Er wordt in 2023 € 4,9 mln gestort in de reserve Ontwikkelopgave natuur. Het betreft hier de baten die zijn gerealiseerd met de pacht en verkoop van Grond voor Grond. In het Decentralisatieakkoord Natuur is bepaald dat de opbrengsten van Grond voor Grond dienen te worden ingezet voor de realisatie van de het Natuurnetwerk Nederland en derhalve de storting.

Toelichting beklemming	Deze reserve bevat de middelen uit de OVP Ontwikkelopgave Natuur die bij Jaarrekening 2016 is vrijgefallen, alsmede de middelen die zijn gerealiseerd met de verkoop van gronden die de provincie heeft ontvangen van DLG/BBL in het kader van het Decentralisatieakkoord Natuur. Deze middelen moeten worden ingezet ten behoeve van de realisatie van het NatuurNetwerk Nederland. In het Kaderbesluit Groen 2018 (d.d. 15-05-2018) zijn de bijdragen uit Beschikbare middelen (gedecentraliseerde middelen, bestaande provinciale middelen) en uit Grond (verkoop en pacht) t/m 2027 begroot. De middelen uit Grond worden gereserveerd in de reserve Ontwikkelopgave Natuur.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 57,4 mln.

Overcommitting OP-West

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Overcommitting OP-West	3.300	3.300	0	0	3.300	3.300	3.300	3.300

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Overcommitting OP-West	3.300	0	3.300	0
Totaal reserves	3.300	0	3.300	0

Toelichting

Onderwerp:	Overcommitting OP-West
Inhoud en doel	Het betreft geen spaarreserve maar een risicoreserve. Het risico is dat overtekend wordt boven het quotum dat de EU periodiek ter beschikking stelt aan de regio, voor de bedoelde aandachtsgebieden. Overtekening kan inhouden dat meer subsidiedossiers worden geaccordeerd dan het beschikbare quotum dat dient ter dekking. Dit ligt niet voor de hand, maar het kan niet worden uitgesloten. Het meerdere wordt gedekt via deze risicoreserve.
Functie	Buffer
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2012
Looptijd	2027
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	De middelen worden gezien de aard van de reserve gekenschetst als bestuurlijk beklemd. Het betreft het risico op overtekening van de betrokken subsidieregeling die valt onder het programma Kansen voor West II. Afrekening met de EU volgt in de aankomende jaren.
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemdheid.

Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder	9.199	9.636	0	718	8.918	0	0	0

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder	8.918	0	7.862	0
Totaal reserves	8.918	0	7.862	0

Toelichting

Onderwerp:	Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder
Inhoud en doel	Betreft de inzet van de Nota Ruimte middelen voor het Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder. Op basis van de geactualiseerde planning voor de uitvoering van dit project worden in 2024 de laatste middelen uit de reserve ingezet.
Functie	Spaar
Voeding	De bestemmingsreserve wordt gevoed door het restant van de aan het ROZ toegekende Nota Ruimte middelen en de aan de provincie gedecentraliseerde middelen naar aanleiding van de Nota Ruimte.
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2014
Looptijd	2024
Toelichting onttrekkingen	Er wordt € 0,7 mln aan de reserve onttrokken voor de ontwikkeling restveengebied.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Het restant van de door het Rijk definitief vastgestelde bijdrage op basis van de business case voor de duurzame ontwikkeling van de Zuidplaspolder en de restantmiddelen na opheffing van de GR ROZ zijn in 2014 aan de provincie overgedragen. De middelen in deze reserve moeten worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van de Zuidplaspolder in de vorm van diverse projecten. Eind 2014 zijn middelen overgedragen vanuit de GR ROZ naar de provincie met de afspraak dat Provinciale Staten verklaart de subsidietaak over te nemen van de ROZ mits daar geen financiële risico's aan verbonden zijn. De middelen in de reserve zijn bestemd voor duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder. Bij vrijval van deze middelen kunnen lopende projecten niet gedekt worden en kan geen uitvoering gegeven worden aan de gemaakte afspraken bij opheffen van de GR ROZ en overnemen van de subsidietaak voor de duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder.
Toelichting omvang	De omvang bedraagt na vaststelling van de najaarsnota € 7,4 mln. In 2014 is de GR ROZ opgeheven en zijn de restant Nota Ruimte middelen overgedragen aan de provincie. Deze middelen zijn bestemd voor duurzame gebiedsontwikkeling van de Zuidplaspolder. Vanuit deze middelen wordt het project Groene Waterparel en de ontwikkeling van het Restveengebied bekostigd. Juli 2021 is de provincie een bestuurlijke overeenkomst aangegaan met, onder andere, de gemeente Zuidplas en de Grondbank over de ontwikkeling van het Middengebied binnen de Zuidplaspolder. In deze bestuurlijke overeenkomst zijn afspraken gemaakt voor het inzetten van de nog niet belegde middelen binnen de Nota Ruimte middelen in kader van duurzame gebiedsontwikkeling in het Middengebied.

Regionale gebiedsgerichte economische projecten

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Regionale gebiedsgerichte projecten	1.615	236	0	38	198	198	198	198

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Regionale gebiedsgerichte projecten	198	0	0	198
Totaal reserves	198	0	0	198

Toelichting

Onderwerp:	Regionale gebiedsgerichte economische projecten
Inhoud en doel	Deze reserve bevat middelen die apart worden gehouden voor regionale gebiedsgerichte projecten. Omdat de projecten elk vakgebied van de provincie moeten kunnen omvatten, is het karakter algemeen. In de loop van 2017 is een totaalbedrag van € 7 mln hiervoor vrijgemaakt en in deze reserve gestort. Eveneens in de loop van 2017 zijn plannen geconcretiseerd, voor € 6,1 mln. De cijfermatige gevolgen ervan zijn verwerkt en leiden tot een onttrekking uit de reserve in de jaren 2017-2019. Het initiatief voor dit onderwerp hangt sterk samen met de Impulslijst van € 48 mln, initiatief nummer 8; € 5 mln van de € 7 mln is hieruit afkomstig; € 2 mln was al eerder geadresseerd.
Functie	Egalisatie
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2016 (amendement 524)
Looptijd	2032
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Het achtergebleven bedrag van € 0,2 mln betreft een klein restant. Bij Voorjaarsnota 2023 zal worden besloten wat er met dit restant moet gebeuren.
Toelichting omvang	De omvang bedraagt € 0,2 mln.

Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)	2.891	3.047	1.500	1.463	3.084	2.474	1.724	1.284

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)	3.084	750	2.334	0
Totaal reserves	3.084	750	2.334	0

Toelichting

Onderwerp:	Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)
Inhoud en doel	Doel is om samenwerkingsverbanden te ondersteunen tussen de publieke en private partijen met groeipotentie, in specifieke sectoren van de economie. Er is door huidig college budget beschikbaar gesteld voor dit onderwerp t/m 2023. Gezien ervaringscijfers uit het recente verleden is het de verwachting dat subsidieontvangers hun activiteiten nog tot en met 2025 uitvoeren.
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	2015
Looptijd	2025
Toelichting onttrekkingen	Er wordt in 2023 € 1,5 mln onttrokken aan de reserve om de gefaseerde lasten in het jaar 2023 te dekken die voortvloeien uit subsidieverleningen van 2022 en eerder.
Toelichting toevoegingen	Het bedrag van het volledige subsidieplafond 2023 à € 1,5 mln wordt gestort in de reserve om te zorgen dat voldaan kan worden aan alle toekomstige verplichtingen die uit dit plafond voortvloeien. De subsidieverleningen 2023 zullen plaatsvinden in de laatste maanden van 2023 en de eerste maanden van 2024. De activiteiten in de markt voortkomend uit deze verleningen kunnen dan ook pas plaatsvinden in 2024 en verder. De verantwoording van de bijbehorende lasten bij de provincie vindt eveneens plaats in het jaar 2024 en verder. Daarom wordt het volledige lastenbudget 2023 per eind 2023 zolang in de reserve gestort.
Toelichting beklemming	De reservestand per eind 2023 is volledig verplicht. Het betreft verplichtingen die in 2024 en verder zullen worden verantwoord, en voortvloeien uit subsidieverleningsjaren 2021 tot en met 2023; uitvoering van gesubsidieerde activiteiten vindt gefaseerd plaats.
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemmdheid.

Reserve Nazorg stortplaatsen

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Reserve Nazorg stortplaatsen	5.450	5.450	0	0	5.450	5.450	5.450	5.450

Beklemmdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Reserve Nazorg stortplaatsen	5.450	0	0	5.450
Totaal reserves	5.450	0	0	5.450

Toelichting

Onderwerp:	Nazorg stortplaatsen
Inhoud en doel	Deze reserve dient om eventuele toekomstige tekorten in het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen te dekken. Deze tekorten kunnen ontstaan door een verlaging van de rekenrente, tegenvallende beleggingsresultaten of onverwachte onderhoudskosten. Het huidige tekort is gedekt middels de voorziening Nazorg stortplaatsen, waarvan de bijstelling jaarlijks bij de jaarrekening plaatsvindt. Deze reserve dekt de jaarlijkse bijstelling.
Functie	Buffer

Voeding	Voorziening nazorg stortplaatsen
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2017
Looptijd	2023
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Besloten is de middelen ad € 5,4 mln nog wel beschikbaar te houden, gegeven de onzekerheid over de nieuwe rekenrente methodiek zoals beschreven in de toelichting bij omvang.
Toelichting omvang	<p>De omvang bedraagt na vaststelling van de Najaarsnota € 5,5 mln. In IPO verband is begin 2022 een onderzoek gedaan naar het hanteren van een landelijke rekenrente en een uniforme rekenrentemethodiek. Het advies is om de rekenrentemethodiek te hanteren die is gebaseerd op de historisch gerealiseerde rendementen op het belegde vermogen, welke op dit moment naar beneden afgerond geschat is op 4,5%. Daarnaast is geadviseerd om als provincies toe te werken naar een gezamenlijk beleggingsfonds welke professioneel wordt beheerd. Momenteel is in IPO verband nog geen consensus gevonden over de vervolgstappen. Om die reden is nu nog onbekend of en zo ja, wanneer en hoeveel de rekenrente zal gaan wijzigen. Deze bufferreserve blijft voorlopig bestaan om een gedeelte van het risico-omvang te dekken. Het restant wordt opgevangen binnen het weerstandvermogen. De risico-omvang is gebaseerd op van een renteverlaging van 1%, wat leidt tot een rekenrente van 3,5%. Financiële omvang van dit risico, rekening houdend met het kans op voordoen van 25-50%, is in totaal € 7,7 mln.</p> <p>Een lagere rekenrente leidt tot een tekort in de doelvermogens van de gesloten stortplaatsen van het Fonds Nazorg. De reserve Nazorg stortplaatsen dient ter dekking van dit toekomstig tekort. Er zijn teveel onzekerheden om tot een redelijke schatting te komen, de onzekerheden zijn met name het jaar van invoering van de landelijke rekenrente en de hoogte van landelijke rekenrente. Momenteel wordt onderzocht hoe de provincie omgaat met het risico en de omvang hierbij.</p>

Restauratie & Herbesteding Monumenten

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Restauratie & herbesteding monumenten	3.262	3.160	463	2.831	792	607	507	114

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Restauratie & herbesteding monumenten	792	792	0	0
Totaal reserves	792	792	0	0

Toelichting

Onderwerp:	Restauratie & Herbestemming Monumenten
Inhoud en doel	De reserve is bedoeld voor de uitvoering door de provincie van het (gedecentraliseerde) restauratiebeleid en herbestemming van (rijks)monumenten. De middelen worden ingezet voor subsidieverlening en de matchingsafspraken met betrekking tot het ruimtelijk beleid voor het erfgoed. Wegens het meerjarige karakter van de subsidies loopt het uitgavenpatroon niet synchroon met het vaste kasritme van de decentralisatieuitkering en de bijbehorende provinciale middelen. De gemoeide bedragen worden in het verleningsjaar zolang gestort in de reserve, en in het jaar van de activiteit weer aan de reserve onttrokken. Looptijd is onbepaald, daarom is 9999 ingevuld.
Functie	Egalisatie
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2012
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Zie de uitleg bij Omvang. De onttrekkingen bedragen in de begroting € 2,8 mln en betreffen de (geschatte) lasten van de activiteiten. De onttrekkingen betreffen de (geschatte) lasten van de activiteiten die de markt in dit begrotingsjaar 2023 kan uitvoeren. Deze lasten worden in dit (uitgestelde) uitvoeringsjaar uit de reserve onttrokken. De in de najaarsnota 2022 verwerkte fasering naar 2023 (ad € 1,4 mln) maakt onderdeel uit van de onttrekking 2023.
Toelichting toevoegingen	Zie de uitleg bij omvang. De stortingen worden in 2023 geraamd op € 0,5 mln en betreffen de (geschatte) lasten van de activiteiten die de markt pas na het verleningsjaar kan uitvoeren. Deze lasten worden zolang gestort in de reserve.
Toelichting beklemming	De stand van de reserve wordt vrijwel volledig onderbouwd door de optelling van (geschatte) uitgestelde activiteiten bij subsidieontvangers. De activiteiten vinden plaats in 2023 of later. De stand van de reserve is vrijwel volledig juridisch verplicht.
Toelichting omvang	Kenmerk van subsidieverleningen voor restauraties is dat de markt een gedeelte van de gesubsidieerde activiteiten pas na het verleningsjaar kan uitvoeren. Op basis van ervaringscijfers worden bij de begroting schattingen gemaakt van deze uitgestelde activiteiten. De gemoeide bedragen worden in het verleningsjaar zolang gestort in de reserve, en in het jaar van de activiteit weer aan de reserve onttrokken. De reservestand bevat dus altijd een overlooppost voor deze uitgestelde activiteiten. In verband met de verhoging van de restauratiebudgetten zal de omvang van de reserve naar verwachting toenemen. De omvang neemt ook toe doordat lasten van grotere projecten worden verantwoord over meerdere jaren.

Risicoreserve Energiefonds

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Risicoreservering Energiefonds	4.067	4.067	0	0	4.067	4.067	4.067	4.067

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Risicoreservering Energiefonds	4.067	0	4.067	0
Totaal reserves	4.067	0	4.067	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreserve Energiefonds
Inhoud en doel	In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is de ambitie opgenomen om de energie/warmtetransitie te realiseren in de provincie Zuid-Holland. Hiertoe zijn twee fondsen opgericht, namelijk EnergiQ en het Warmteparticipatiefonds, onder de Houdstermaatschappij Zuid-Holland, en heeft de provincie een aandeel genomen in het Warmtebedrijf Rotterdam. Daarnaast zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt met externe partijen met als doel de warmtelevering Leidse Regio te verduurzamen. De risicoreserve Energiefonds is bedoeld ter afdekking van de risico's gerelateerd aan deze provinciale opgave. Zie voor verdere specifieke informatie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (risico #10).
Functie	Buffer
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	2016
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Het restant van de risicoreserve dient ter afdekking van de risico's gerelateerd aan de fondsen, WPF en Energiq, die vallen onder de Houdstermaatschappij Zuid-Holland.
Toelichting omvang	Het saldo ultimo 2023 bedraagt € 4,1 mln en dient ter afdekking van de risico's gerelateerd aan de fondsen, WPF en Energiq, die vallen onder de Houdstermaatschappij Zuid-Holland.

Risicoreserve Revolverend Verenfonds

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Risicoreserve Revolverend Verenfonds	5.000	5.000	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Risicoreserve Revolverend Verenfonds	5.000	0	5.000	0
Totaal reserves	5.000	0	5.000	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreserve Revolverend Verenfonds
Inhoud en doel	Doelstelling van het fonds is om in de provincie veerverbindingen voor forensen en scholieren in stand te houden die voldoen aan het maatschappelijk gewenste kwaliteitsniveau. Beoogd wordt onder meer om de verduurzaming van de veerponten te stimuleren via vernieuwing en renovatie. Daarvoor is, conform het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019, een revolverend verenfonds opgezet voor vernieuwing en groot onderhoud ter grootte van € 12 mln (waarvoor een risicoreserve van € 5 mln wordt opgebouwd). Via het fonds kunnen veerexploitanten hiervoor een lening krijgen van de provincie. De reserve heeft de functie van risicoreserve.
Functie	Buffer
Voeding	Financiële ruimte

Besluitvorming/instellingsjaar	Begroting 2016
Looptijd	2036
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Conform artikel 12.2 van de subsidieregeling mobiliteit wordt de reserve aangehouden ter dekking van het risico dat aan derden verstrekte leningen niet worden afgelost.
Toelichting omvang	Bij het instellen van de reserve bij de Begroting 2016 is de gewenste omvang van de reserve vastgesteld op € 5 mln. Deze omvang is in 2019 bereikt.

Risicoreservering Grevelingen

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Risicoreservering Grevelingen	5.000	5.000	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Risicoreservering Grevelingen	5.000	0	5.000	0
Totaal reserves	5.000	0	5.000	0

Toelichting

Onderwerp:	Risicoreservering Grevelingen
Inhoud en doel	Dekking van mitigerende maatregelen voor natuur en recreatie die nodig zijn bij het terugbrengen van getij op de Grevelingen.
Functie	Buffer
Voeding	Uit de reserve Groene ambities
Besluitvorming/instellingsjaar	Najaarsnota 2018
Looptijd	2025
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Met besluit PZH-2016-569526275 hebben GS op 1 oktober 2016, in de aanloop naar de Tweede Kamer behandeling, ingestemd met "het uitspreken van een bereidheid om indien nodig op zoek te gaan naar een extra provinciale bijdrage van € 5 mln, als dekking van mitigerende maatregelen voor natuur en recreatie die nodig zijn bij het terugbrengen van getij op de Grevelingen". Omdat er nog onzekerheid bestaat over de voortgang van het project en noodzaak van een extra provinciale bijdrage is bij najaarsnota 2018 een risicoreserve van € 5 mln gevormd.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 5 mln. De inzet van deze reserve is nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting, omdat er nog geen projecten voorzien zijn die gedekt worden uit deze reserve.

UPG 40

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Reserve UPG 40	2.924	1.778	0	258	1.520	1.423	1.423	1.423

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Reserve UPG 40	1.520	355	1.165	0
Totaal reserves	1.520	355	1.165	0

Toelichting

Onderwerp:	UPG 40
Inhoud en doel	Met het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is € 40 mln extra toegekend aan het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG). De provinciale middelen zijn in de jaren 2016-2019 op de begroting beschikbaar gesteld voor het UPG. De UPG € 40 mln middelen die in een jaar niet worden besteed, wordt op jaareinde aan deze Reserve UPG 40 Hoofdlijnenakkoord toegevoegd. De middelen blijven daarmee ter beschikking voor het UPG voor de jaren daarna. De reserve maakt het mogelijk om de € 40 mln te kunnen monitoren. Deze middelen worden ingezet voor de Landschapstafels, Groenparticipatie en POP3.
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte (€ 40 mln UPG Hoofdlijnenakkoord 2015-2019)
Besluitvorming/instellingsjaar	Jaarrekening 2016
Looptijd	2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 € 0,3 mln. onttrekking vanwege bijstellingen POP3, maatregel m2. Nog een openstelling einde 2020/begin 2021 waaruit lasten volgen gedurende de periode 2021-2024. 50% PZH en 50% EU bijdrage.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	Het volledige saldo van de reserve UPG40 is beklemd. Met het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is € 40 mln extra toegekend aan het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG). Deze middelen worden ingezet voor de Landschapstafels (€ 20 mln) waarbij de provinciale bijdrage is vastgelegd in de Meerjarenprogrammering Groen 2016-2019. Daarnaast worden de middelen ingezet voor Groenparticipatie (€ 5 mln). Het resterende deel (€ 15 mln) dient voornamelijk te worden ingezet ter dekking van de uitgaven van POP3 waarbij de provincie zich samen met de andere provincies heeft gecommitteerd om EU-subsidies, beschikbaar gesteld voor de landbouw, middels verplichte cofinanciering aan te vullen.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 is de stand van de reserve € 1,5 mln. Betreft watergerelateerde POP3 watermaatregelen.

Versterking economie

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Versterking economie	23.251	17.131	5.058	10.971	11.219	5.499	3.220	3.030

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Versterking economie	11.219	1.118	10.101	0
Totaal reserves	11.219	1.118	10.101	0

Toelichting

Onderwerp:	Versterking economie
Inhoud en doel	<p>In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 is afgesproken dat er extra geïnvesteerd wordt in het domein Economie. In de nadere uitwerkingsfase hiervan is een aantal afzonderlijke grote onderwerpen gedefinieerd, en daarnaast een cluster initiatieven waarvan de uitwerking pas in een tweede fase aan de orde is. Om de middelen die voor dit laatste onderdeel worden vrijgemaakt goed te kunnen monitoren is een extra reserve noodzakelijk.</p> <p>Voorzien wordt dat deze middelen worden ingezet voor subsidieverstrekking aan derden, waarbij die derden meer dan één jaar (het verleningsjaar) nodig zullen hebben voor uitvoering. Dat betekent dat de middelen die beschikbaar moeten zijn in het verleningsjaar, gedeeltelijk aan het einde van dat jaar opgespaard moeten worden in een reserve, om in de latere jaren onttrokken te worden zodra de activiteiten zijn uitgevoerd.</p> <p>In de Voorjaarsnota 2017 zijn de investeringsimpulsen verwerkt en toegelicht. In totaal is in 2017 € 22,5 mln in de reserve Versterking economie gestort. Het betreft onder meer Transitiecampus, Investeren in vernieuwing, Glastuinbouw Westland en Waste2chemicals (Chemiecluster Rotterdamse Haven). De uitvoering vindt plaats vanaf 2018.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Programmabudget
Besluitvorming/instellingsjaar	2016
Looptijd	9999
Toelichting onttrekkingen	<p>Onttrekkingen vinden onder andere plaats voor Aerospace in verband met de fasering van de bouw van het campusgebouw (€ 2 mln), voor de subsidie aan Planet Bio (biotechnologie, Delft; € 0,3 mln), voor Human Capital subsidieverleningen (€ 0,5 mln), de bedrijfsverplaatsing van Dolderman (Drechtsteden; 0,3 mln), Digitalisering (0,8 mln), de subsidieregeling voor campusomgevingen (€ 1,5 mln), Accez (€ 0,9 mln) en Energie op bedrijventerreinen (€ 2,5 mln). In totaal wordt € 11 mln onttrokken.</p>
Toelichting toevoegingen	<p>Er wordt in 2023 een bedrag van € 5,1 mln toegevoegd aan de reserve. Het betreft € 2,4 mln voor Energie op bedrijventerreinen in verband met gefaseerd uit te voeren activiteiten door de subsidieontvangers, en € 1,5 mln voor de subsidieregeling voor campusomgevingen (eveneens in verband met faseringen).</p>
Toelichting beklemming	<p>De volledige reservestand per eind 2023 is verplicht. Voor € 1,1 mln zijn er al verplichtingen aangegaan met subsidieontvangers of leveranciers, dit bedrag is juridisch verplicht. Het betreft onder meer verplichtingen voor Leerpark Drechtsteden en subsidies in het kader van de campusregeling.</p> <p>Het grootste deel (€ 10,1 mln) is bestuurlijk verplicht. Het betreft een veelheid aan onderwerpen zoals Agritech greenports, energie op bedrijventerreinen, Human Capital, de Campusregeling, Accez en Aerospace (regiodeal Noordwijk). Plannen voor de meeste van deze onderwerpen zijn in een gevorderd stadium en afkomstig uit eerdere bestuurlijke afspraken, waarbij er geregeld ook nauw wordt samengewerkt met partners buiten de provincie. Zij zien de beoogde bijdragen van de provincie gaandeweg steeds meer als een vaststaand feit. Herschikking van deze middelen is in theorie deels wel mogelijk maar in de praktijk moeilijk realiseerbaar. In sommige gevallen zoals bij de regiodeal die met de gemeente Noordwijk is gesloten over Aerospace, iserschikking wegens aanwezig ondertekend contract geheel niet mogelijk.</p>

	NB de garantstelling van de provincie à € 0,3 mln voor AWZI (Westland) is hier opgenomen en is een bestuurlijke verplichting.
Toelichting omvang	Zie toelichting beklemmdheid.

Warmteleiding Warmteling

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Warmteleiding Warmteling	78.200	71.012	0	10.000	61.012	35.012	35.012	12

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Warmteleiding Warmteling	61.012	0	61.012	0
Totaal reserves	61.012	0	61.012	0

Toelichting

Onderwerp:	Warmteleiding Warmteling
Inhoud en doel	<p>In het Klimaatakkoord is afgesproken om de warmtevoorziening te verduurzamen en zo tot een CO2-reductie te komen. Meer dan de helft van de energie die binnen de Nederlandse huishoudens wordt gebruikt (dus exclusief bijvoorbeeld mobiliteit) gaat op aan warmte. Deze warmte is nu nog nagenoeg geheel afkomstig uit fossiele bronnen, vooral aardgas.</p> <p>Voor veel stedelijke gebieden in Zuid-Holland is het grootschalig inzetten van collectieve duurzame warmte in de vorm van warmtenetten een haalbare oplossing als alternatief voor verwarming met aardgas. Om de warmtenetten in de wijken van warmte te voorzien werken we aan een robuust, publiek beheerd, open (regionaal) warmtetransportsysteem. Dat gebeurt onder regie van het Rijk en met partners zoals de Gasunie en andere energieleveranciers waarop (toekomstige) lokale warmtenetten en bestaande en of nieuw te ontwikkelen bronnen, waaronder geothermie kunnen aansluiten.</p> <p>De provincie levert een bijdrage voor het mogelijk maken van de ontwikkeling en de realisatie van warmteleiding Warmteling+ dat samen met de warmteleiding Warmteling de "backbone" vormt van het toekomstige regionale Warmtetransportnet Zuid-Holland.</p>
Functie	Spaar
Voeding	Financiële ruimte
Besluitvorming/instellingsjaar	PS-besluit nr. 7365 dd. 16 juni 2021, (PZH-2021-776316611)
Looptijd	2026
Toelichting onttrekkingen	In 2023 vindt er een onttrekking plaats van € 10 mln voor de subsidie aan Gasunie voor de WarmtelingQ+.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	De middelen worden conform besluit 15 juni 2022 ingezet voor de investeringssubsidie aan Gasunie voor de ontwikkeling en realisatie WLQ+ inclusief verkoop van WbR en afwikkeling van verplichtingen en risico's inzake WbR. Voor een juridische beklemming moet nog aan een aantal ontbindende voorwaarden zijn voldaan
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang € 61 mln. Het verloop van de toekomstige onttrekkingen is als volgt geraamd: 2024: € 26 mln en in 2026: € 35 mln.

Zandmotor

Verloop reserve

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Zandmotor	1.276	1.176	0	170	1.006	836	666	496

Beklemdheid reserve

Onderwerp	Saldo reserve 2023	Juridisch verplicht 2023	Bestuurlijk verplicht 2023	Niet verplicht 2023
Zandmotor	1.006	0	1.006	0
Totaal reserves	1.006	0	1.006	0

Toelichting

Onderwerp:	Zandmotor
Inhoud en doel	Het kustprogramma van de provincie Zuid-Holland heeft tot doel om de kust veilig te maken voor huidige en komende generaties. Dit is in lijn met het advies van de commissie Veerman (Deltacommissie), waarin de Zandmotor is genoemd. Om de provinciale bijdrage aan de aanleg van de Zandmotor te dekken is geld in de programmareserve opgenomen. Daarnaast is de provincie volgens de overeenkomsten die met Rijkswaterstaat zijn gesloten gehouden het natuurbeheer van de Zandmotor te regelen via opdrachtverlening aan Zuid-Hollands Landschap.
Functie	Spaar
Voeding	Deels door herschikking binnen het programma (Kust-onderdelen en reservering IRP's). Vanuit het innovatiebudget is € 1 mln beschikbaar gesteld. Daarnaast is € 1 mln uit de financiële ruimte beschikbaar gesteld (Najaarsnota 2010).
Besluitvorming/instellingsjaar	Voorjaarsnota 2010
Looptijd	2021
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking heeft betrekking op € 0,2 mln ten behoeve van beheer en toezicht op de Zandmotor.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting beklemming	De middelen in de reserve Zandmotor moeten beschikbaar blijven voor het beheer van en toezicht op de Zandmotor. Hoewel in de Uitvoerings- en Beheerovereenkomst deze tijd gelimiteerd lijkt tot 10 jaar na ingebruikname van de Zandmotor, is met het ontstaan van de Zandmotor en de verantwoordelijkheidsverdeling zoals vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst een verplichting voor het beheer ontstaan. In het beheerprotocol wordt dit verwoord in de inleiding waar wordt opgemerkt dat 'Het Beheerbudget is voorzien voor de komende 10 jaar terwijl de Zandmotor 20 jaar werkzaam kan zijn'.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 1 mln. Er is daarmee budget in de reserve om tot en met 2027 beheer en toezicht op de Zandmotor te kunnen garanderen.

Bijlage 2 Toelichting Voorzieningen

Grondwaterheffing

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Grondwaterheffing	2.141	2.141	0	0	2.141	2.141	2.141	2.141

Toelichting

Onderwerp	Grondwaterheffing
Inhoud en doel	De voorziening is bij de Jaarrekening 2004 gevormd voor het saldo van ontvangen heffingen en gemaakte kosten. Deze voorziening heeft zowel een egalisatiefunctie als een functie om mogelijke toekomstige schadeclaims te kunnen dekken.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Het Nieuwe Westland CV

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Het Nieuwe Westland CV	474	474	0	0	474	474	474	474

Toelichting

Onderwerp	Het Nieuwe Westland CV
Inhoud en doel	Voorziening oninbaarheid vanwege lagere marktwaarde aandelenkapitaal.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Houdstermaatschappij

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Houdstermaatschappij HZH	7.053	6.651	0	0	6.651	6.651	6.651	6.651

Toelichting

Onderwerp	Houdstermaatschappij
Inhoud en doel	Voorziening wegens oninbaarheid.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

InnovationQuarter

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening InnovationQuarter	6.503	6.503	0	0	6.503	6.503	6.503	6.503

Toelichting

Onderwerp	InnovationQuarter
Inhoud en doel	Voorziening oninbaarheid vanwege lagere marktwaarde aandelenkapitaal.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Pensioenen GS

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Pensioenen GS	12.798	12.913	115	0	13.028	13.143	13.258	13.373

Toelichting

Onderwerp	Pensioenen GS
Inhoud en doel	Deze voorziening is ingesteld om aan de pensioenverplichtingen van de GS-leden te kunnen voldoen. Deze voorziening heeft het karakter van een voorziening voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Jaarlijks wordt structureel € 0,1 mln gestort in de voorziening.

Personeelsopleidingsbudget

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31- 12-2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Personeelsopleidingsbudget	3.551	3.551	0	0	3.551	3.551	3.551	3.551

Toelichting

Onderwerp	Personeelsopleidingsbudget (POB)
Inhoud en doel	Elke vaste medewerker of tijdelijke medewerker met een dienstverband van 6 maanden of langer beschikt vanaf 1 januari 2018 over een Persoonlijk OntwikkelingsBudget (POB). Dit POB kan gebruikt worden voor opleiding en ontwikkeling over een periode van 5 jaar. Voor de bekostiging van het POB wordt een jaarlijkse voorziening getroffen van € 1.000 per medewerker per jaar. Dit is ongeveer € 1,5 mln per jaar.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

PMR 750 HA

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening PMR 750 HA	5.606	5.606	0	0	5.606	5.606	5.606	5.606

Toelichting

Onderwerp	PMR 750 HA
Inhoud en doel	In het jaarrekeningproces 2018 is uit onderzoek gebleken dat op de provinciale bijdrage geen terugbetalingsverplichting rust. De in 2006 opgenomen OVP 750 HA PMR is daarom ge(her)classificeerd als voorziening.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Premieleningen

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Premieleningen	66	66	0	0	66	66	66	66

Toelichting

Onderwerp	Premieleningen
Inhoud en doel	Deze voorziening heeft het karakter van een voorziening voor op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De voorziening heeft als doelobligaties uit te betalen en coupons te verzilveren van de uitgelote premieleningen 1957 en 1959.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Vijfheerenlanden

Verloop voorziening

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
Voorziening Vijfheerenlanden	4.680	4.680	0	0	4.680	4.680	4.680	4.680

Toelichting

Onderwerp	Vijfheerenlanden
Inhoud en doel	In verband met de financiële afwikkeling van de herindeling Vijfheerenlanden wordt een voorziening getroffen. De voorziening dient ter dekking van de financiële gevolgen van de onderhandelingen met de provincie Utrecht.
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Bijlage 3 Toelichting Overlopende Passiva (OVP)

Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden	6.034	6.034	0	0	6.034	6.034	6.034	6.034

Toelichting

Onderwerp	OVP Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden
Inhoud en doel	Met deze specifieke uitkering faciliteert het Rijk dat provincies veehouderijen kunnen aankopen ten behoeve van een blijvende vermindering van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	Deze regeling vervalt met ingang van 01-12-2022, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op voordien ingediende aanvragen
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De OVP Aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden heeft ultimo 2022 een omvang van € 6 mln. Deze inzet van deze OVP is nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting, omdat er nog geen projecten voorzien zijn die gedekt worden uit deze OVP.

BDU

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP BDU	27.754	21.635	0	449	21.186	15.067	8.948	8.499

Toelichting

Onderwerp	OVP BDU
Inhoud en doel	Betref een specifieke uitkering van het Rijk aan de Provincie ten behoeve van de bekostiging van de uitvoering van taken op het gebied van Verkeer & Vervoer.
Instellingsjaar	2007
Looptijd	t/m 2030
Toelichting onttrekkingen	Voor de gedeeltelijke dekking van provinciale- en regionale (spoor)infraprojecten wordt in 2023 een bedrag van € 0,5 mln aan de OVP/BDU onttrokken.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 heeft deze OVP nog een omvang van € 21,2 mln. Deze middelen zullen de komende jaren ingezet worden voor het verstrekken van subsidies die nog onder de voormalige BDU-regelgeving vallen.

Bermmaatregelen N-wegen

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Bermmaatregelen N-wegen	1.737	1.737	0	0	1.737	1.737	1.737	1.737

Toelichting

Onderwerp	OVP Bermmaatregelen N-wegen
Inhoud en doel	Het doel van de specifieke uitkering is het financieel ondersteunen van de ontvanger bij het treffen van kosteneffectieve infrastructurele maatregelen aan berm van N-wegen die niet in beheer zijn bij het Rijk, gericht op het verminderen van ernstige bermongevallen, door het afschermen van obstakels binnen de: <ol style="list-style-type: none"> obstakelvrije zone; het vergroten van de vergevingsgezindheid van de weg; of het vergroten van de obstakelvrije afstand.
Instellingsjaar	2018
Looptijd	01-01-2018 t/m 31-12-2023
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2022 bedraagt € 1,7 mln. Deze middelen blijven beschikbaar voor bermmaatregelen op diverse projecten.

Beschikbaarheidsvergoeding

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31- 12-2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Beschikbaarheidsvergoeding	941	941	0	0	941	941	941	941

Toelichting

Onderwerp	OVP Beschikbaarheidsvergoeding
Inhoud en doel	Het Rijk stelt via de "Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2020 en 2021 een vergoeding beschikbaar aan de concessiehouders van het regionaal openbaar vervoer voor de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 15 maart 2020 tot en met 31 december 2021. Dit als compensatie voor de inkomstenderving als gevolg van de getroffen overheidsmaatregelen om de verspreiding van Corona te beperken.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	2024
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Het bedrag van € 941.000 heeft betrekking op de provinciale subsidie vaststelling OV 2020, waarbij voor 2 concessies de hoogte van de subsidie op een lager bedrag is vastgesteld dan dat aan voorschot was uitbetaald. De terugbetaling door de vervoerders van de te veel ontvangen subsidie zal verrekend worden met het Rijk op het moment waarop het Rijk de Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 definitief vaststelt. De vaststelling zal uiterlijk op 31 december 2022 plaatsvinden.

Boeren voor natuur

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Boeren voor natuur	210	102	0	102	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Boeren voor natuur
Inhoud en doel	Het behoud en de ontwikkeling van landbouw-, natuur-, landschappelijke- en recreatieve waarden in de Polder van Biesland (boven- en benedenpolder) en een deel van de Noordpolder van Delfgauw.
Instellingsjaar	2007
Looptijd	31-12-2037
Toelichting onttrekkingen	Voor de gedeeltelijke dekking van een subsidie in het kader van Boeren voor Natuur in de polder van Biesland wordt € 0,1 mln onttrokken aan de OVP Boeren voor natuur.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 is de OVP Boeren voor natuur uitgeput.

Clean inland shipping

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Clean Inland Shipping	291	291	0	0	291	291	291	291

Toelichting

Onderwerp	OVP Clean Inland Shipping
Inhoud en doel	De provincie Zuid-Holland is lead-partner in het Europese project CLean INland SHipping (CLINSH). De partners verenigd in CLINSH testen vernieuwende technieken, alternatieve brandstoffen en walstroom om op die manier een bijdrage te leveren aan het terugdringen van de uitstoot. Het effect wordt vervolgens continu gemonitord op 36 schepen. De data bieden een handvat voor beleidsmakers bij lokale, regionale, nationale en internationale overheden en instanties. Ook brengt CLINSH de business cases van de verschillende maatregelen voor schippers in kaart, om zo de vloot te stimuleren tot verdere verduurzaming.
Instellingsjaar	2016
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 heeft deze OVP een omvang van € 0,3 mln. Dit bedrag wordt aangewend voor het vergoeden van de kosten die door de overige partners in het project worden gemaakt voor het uitvoeren van hun eigen activiteiten in het kader van het project.

Flexpool Rijksbijdrage

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Flexpool Rijksbijdrage	3.256	700	0	700	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Flexpool Rijksbijdrage
Inhoud en doel	De flexibele inzet van capaciteit en expertise hebben als doel het bespoedigen van de voorfase van woningbouwprojecten. In de woningbouw en gebiedsontwikkeling ontstaat er vertraging doordat er regionaal onvoldoende capaciteit en expertise beschikbaar is voor de planfase en voor de vergunningverlening. Met deze beschikking (€ 6,2 mln) wordt de provincie in staat gesteld om flexibele inzet van capaciteit en expertise onder medeoverheden te coördineren. De inzet van de middelen dient gericht te zijn op de activiteiten zoals benoemd in artikel 2, eerste lid van de Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw. De ondersteuning die met deze middelen geboden kan worden aan medeoverheden dient gericht te zijn op het verhelpen van specifieke kennis- of capaciteitsknelpunten in de voorfase van woningbouwprojecten. Inzet van de middelen dient onder andere ten goede te komen aan prioritaire gebieden, voor zover binnen de provincie gelegen. Deze gebieden zijn: 14 grootschalige woningbouwlocaties, 8 NOVI-gebieden en 16 stedelijke vernieuwingsgebieden. Ook de voorfase van projecten die een bijdrage van de woningbouwimpuls hebben ontvangen kunnen met deze middelen worden bespoedigd. De provincie kan ervoor kiezen de flexibele inzet van capaciteit en expertise centraal te organiseren of dit door medeoverheden zelf uit te laten voeren en dit enkel te bekostigen. Als er sprake is van overdracht van middelen aan medeoverheden dan zal ook deze verantwoording via SISA plaatsvinden. De cofinanciering zal door de provincie Zuid-Holland cf. artikel 4, derde lid, sub b, van de Regeling flexibele inzet woningbouw worden vormgegeven door deze inzet na afloop van de bijdrage ten minste een jaar, in enige vorm, te continueren.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	01-12-2020 t/m 31-12-2023
Toelichting onttrekkingen	€ 0,7 mln inzet voor de subsidieregeling Vliegende Brigade.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 is de omvang deze OVP nihil.

Horizon 2020 Nextgen

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Horizon 2020 Nextgen	78	78	0	0	78	78	78	78

Toelichting

Onderwerp	OVP Horizon 2020 Nextgen
Inhoud en doel	Het project Nextgen richt zich op het demonstreren en vermarkten van innovaties met als doel het realiseren van een circulaire economie in de gehele waterketen. Thema's zijn hergebruik van (afval)water, terugwinning van nutriënten en materialen uit afvalwater, energie- en warmteterugwinning en -benutting.
Instellingsjaar	2018

Looptijd	01-07-2018 t/m 30-11-2022
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 0,1 mln. Er is (nog) geen begroting afgegeven voor 2023. Het project heeft wel vertraging opgelopen vanwege corona; een aanvraag voor verlenging loopt.

IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied	1.214	704	0	490	214	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied
Inhoud en doel	Met de veertien IBP-VP gebiedsplannen wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in gelijkwaardige samenwerking met de medeoverheden deze helpen te versterken. Met het inzetten op de IBP-VP gebiedsplannen kiest het Rijk met de medeoverheden voor een gezamenlijke aanpak van opgaven. Deze opgaven zijn gericht op - zoveel mogelijk in samenhang met andere opgaven vorm geven aan - verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. Er wordt gewerkt aan een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland. Dit is gebied specifiek opgepakt door gezamenlijk een gebiedsgerichte, integrale aanpak ontwikkelen dat is uitgewerkt in het plan. Dit heeft geresulteerd in het IBP-VP gebiedsplan Hollands-Utrechtse veenweiden in transitie.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	Voor de uitvoering van het Interbestuurlijk programma(plan) Vitaal Platteland Hollands en Utrechts Veenweidegebied wordt 0,5 mln onttrokken aan de OVP IBP VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 heeft de OVP IBP-VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied een omvang van € 0,2 mln. De OVP zal in 2024 verder worden ingezet voor de uitvoering van het interbestuurlijk programma(plan) Vitaal Platteland Hollands en Utrechts Veenweidegebied.

IBP-VP Zuidwestelijke Delta

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP IBP-VP Zuidwestelijke Delta	3.906	2.705	0	1.586	1.119	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP IBP-VP Zuidwestelijke Delta
Inhoud en doel	Met de veertien IBP-VP gebiedsplannen wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in gelijkwaardige samenwerking met de medeoverheden deze helpen te versterken. Met het inzetten op de IBP-VP gebiedsplannen kiest het Rijk met de medeoverheden voor een gezamenlijke aanpak van opgaven. Deze opgaven zijn gericht op - zoveel mogelijk in samenhang met andere opgaven vorm geven aan - verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. ' Er wordt gewerkt aan een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland. Dit is gebied specifiek opgepakt door gezamenlijk een gebiedsgerichte, integrale aanpak ontwikkelen dat is uitgewerkt in het plan. Dit heeft geresulteerd in het IBP-VP gebiedsplan Zuidwestelijke Delta.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	Voor de uitvoering van het Gebiedsplan Zuidwestelijke Delta wordt 1,6 mln onttrokken aan de OVP IBP VP Zuidwestelijke Delta.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 heeft de OVP IBP-VP Zuidwestelijke Delta een omvang van € 1,1 mln. De OVP zal in 2024 verder worden ingezet voor de uitvoering van het (IBP Vitaal Platteland) Gebiedsplan Zuidwestelijke Delta.

Impuls Veenweiden

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Impuls Veenweiden	22.000	16.455	0	5.500	10.955	5.455	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Impuls Veenweiden
Inhoud en doel	Met de gebiedsplannen Impuls Veenweiden wil het Rijk in samenwerking met de provincies de aanzet geven om het klimaatdoel voor de veenweiden te realiseren, zoals geformuleerd in het klimaatakkoord. De provincie Zuid-Holland heeft hiertoe een gebiedsplan Impuls Veenweiden Zuid-Holland opgesteld.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	In 2023 wordt € 5,5 mln aan de OVP Impuls Veenweide worden onttrokken voor de uitvoering van het Gebiedsplan Impuls Veenweiden (Zuid-Holland)
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 heeft de OVP Impuls Veenweide een omvang van € 11 mln. De OVP zal tot en met 2025 verder worden ingezet voor de uitvoering van het Gebiedsplan Impuls Veenweiden (Zuid-Holland)

Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000	0	0	126	126	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000
Inhoud en doel	Ontwikkelen van een Data Management Systeem voor Natura 2000.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	2022-2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 zal € 0,1 mln aan de OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000 worden onttrokken ter dekking van lasten voor de realisatie van een DataMonitoringSysteem.
Toelichting toevoegingen	In 2022 is een aanvraag gedaan in het kader van de Investeringsportefeuille 2022 (van BZK). Daarvoor heeft het ministerie een bijdrage van € 0,6 mln toegezegd. Naar verwachting zal daarvan € 0,1 mln in 2023 worden ontvangen.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 is de OVP Investeringsportefeuille 2022 DMS N2000 uitgeput.

JIVE2-project 20 waterstofbussen

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP JIVE2-project 20 waterstofbussen	1.250	1.250	0	0	1.250	1.250	1.250	1.250

Toelichting

Onderwerp	OVP JIVE2-project 20 waterstofbussen
Inhoud en doel	De inkoop en inzet van 20 waterstofbussen in de provincie Zuid_Holland, als onderdeel van het JIVE-2 project, waarbij 50 waterstofbussen in Nederland worden ingezet, geeft invulling aan het bestuursakkoord Zero Emissie OV-bussen van april 2016 en het KlimaatAkkoord (deel Zero Emissie OV-bussen) van juni 2019.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2022 heeft de OVP een omvang van € 1,3 mln en zal worden ingezet als bijdrage in de kosten voor het in exploitatie nemen van de bussen in de dienstregeling van de concessiehouder.

LIFE IP All4Biodiversity

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP LIFE IP All4Biodiversity	30	30	0	0	30	30	30	30

Toelichting

Onderwerp	OVP LIFE IP All4Biodiversity
Inhoud en doel	<p>Het doel van LIFE IP All4Biodiversity is het verbeteren van de samenwerking en werkwijzen voor het behalen van Natura 2000 doelen in Nederland. Met behulp van projecten van LIFE IP All4Biodiversity wordt ervaring opgedaan met het identificeren en oplossen van problemen. De gevonden oplossingen, op basis van opgedane kennis en ervaring, worden uitgedragen en opgeschaald naar alle relevante partijen (nationaal en internationaal), ook als ze niet rechtstreeks bij het programma betrokken zijn. De grote kracht achter LIFE IP All4Biodiversity is de samenwerking op verschillende niveaus. Binnen de geselecteerde projecten vindt een intensieve samenwerking plaats tussen terreinbeheerder binnen de natuurgebieden en grondeigenaren rondom de natuurgebieden. Op landelijk niveau vindt een samenwerking plaats tussen alle bij de aanvraag betrokken organisaties. Ten slotte vindt een samenwerking plaats op internationaal niveau met vergelijkbare (Europese-) projecten.</p> <p>LIFE IP als instrument heeft als hoofddoelstelling bij te dragen aan het Natura 2000 beleid zoals verwoord in het Prioritised Action Framework (PAF) Natura 2000 voor de periode 2021-2027.</p>
Instellingsjaar	2020
Looptijd	09-03-2020 t/m 08-03-2026
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2022 heeft de OVP LIFE IP All4biodiversity een omvang van € 0,1 mln. De OVP zal tot en met 2026 verder worden ingezet voor het het EU-project LIFE IP All4biodiversity.

MIT (SPUK)

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP MIT (SPUK)	0	618	0	66	552	552	552	552

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT (SPUK)
Inhoud en doel	Het Rijk stimuleert innovatie-activiteiten in het MKB. Via een jaarlijkse uitkering aan provincies (met lokale cofinancieringsplicht) wordt de uitvoering van deze stimulans regionaal belegd. Door jaarlijkse provinciale openstelling van de ingevoerde subsidieregeling wordt uitvoering gegeven aan het rijksinitiatief.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-12-2024
Toelichting onttrekkingen	In de Begroting 2023 vindt een laatste kleine onttrekking plaats uit deze OVP. De onderliggende dossiers worden naar verwachting allemaal afgerond uiterlijk per eind 2023.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De omvang per eind 2023 is € 0,6 mln. Verwachting is dat na 2023 de eindafrekening voor de jaren 2018-2020 volgt. Het dan in de OVP resterende bedrag zal naar verwachting worden terugbetaald aan het Rijk. Deze eerdere centrale OVP MIT is recent opgesplitst in vier afzonderlijke ovp's; één OVP per (jaarlijkse) regeling.

MIT 2021

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP MIT 2021	1.440	0	1.436	801	636	636	636	636

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2021
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleuteltechnologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	Er zal in 2023 uit deze OVP € 0,8 mln worden onttrokken. Dit gebeurt als gevolg van gefaseerde lastnemingen voortkomend uit subsidieverleningen uit het jaar 2022.
Toelichting toevoegingen	Er zal in 2023 € 1,4 mln aan deze OVP worden toegevoegd als gevolg van toezeggingen door het Ministerie van EZK voor deze subsidieregeling.
Toelichting omvang	De omvang per eind 2023 is € 0,6 mln. De OVP kent hiervoor volledig toekomstige verplichtingen die de provincie in 2023 en verder moet nakomen. Het Rijk stimuleert innovatie-activiteiten in het MKB. Via een jaarlijkse uitkering aan provincies (met lokale cofinancieringsplicht) wordt de uitvoering van deze stimulans regionaal belegd. Door jaarlijkse provinciale openstelling van de ingevoerde subsidieregeling wordt uitvoering gegeven aan het rijksinitiatief. Het Rijk maakt zijn aandeel over aan de provincie Zuid-Holland middels een specifieke uitkering (SPUK). Het volledige bedrag wordt gestort in de aanwezige OVP, ofwel de betrokken reserve voor gelden van derden. De omvang per eind 2022 is nihil.

MIT 2022

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP MIT 2022	0	1.454	2.722	4.176	0	103	103	103

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2022
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleutel technologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2022
Looptijd	1-1-2022 t/m 31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	Er wordt € 4,1 mln onttrokken als gevolg van activiteiten die subsidieontvangers in 2023 uitvoeren binnen subsidiedossiers die in het jaar 2022 zijn verleend. Activiteiten vinden geregeld verspreid over enkele jaren plaats.
Toelichting toevoegingen	Er wordt € 2,7 mln gestort wegens uitbetaling van het Rijk die in december 2023 wordt voorzien, conform toezeggingsbrief van het Ministerie van EZK.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP is per eind 2023 nihil.

MIT 2023

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP MIT 2023	0	0	4.033	2.644	1.389	0	200	200

Toelichting

Onderwerp	OVP MIT 2023
Inhoud en doel	Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleutel technologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB. Daarom wordt via de MIT subsidie beschikbaar gesteld voor het MKB dat een project wil doen binnen het MTIB. Sinds 2015 zijn de regionale overheden aangesloten bij de MIT. Hierdoor heeft er een harmonisatie en vereenvoudiging plaatsgevonden van (voorheen uiteenlopende) landelijke en regionale subsidie-instrumenten op het vlak van haalbaarheid en R&D-samenwerking. De provincies hebben goed zicht op de doelgroep op hun grondgebied. De provincies nemen de aanvragen van MKB-bedrijven in behandeling wanneer de aanvragers in hun provincies gevestigd zijn en dragen zo bij aan doelstellingen van het MTIB. Met de specifieke uitkering draagt het Ministerie van EZK dus bij aan de regionale MIT.
Instellingsjaar	2023

Looptijd	01-01-2023/31-12-2027
Toelichting onttrekkingen	Er zal op basis van de huidige schattingen € 2,6 mln aan deze OVP worden onttrokken voor direct in 2023 door subsidieontvangers uitgevoerde activiteiten (het betreft in 2023 verleende subsidies).
Toelichting toevoegingen	Er wordt voorzien dat het Rijk in 2023 € 4 mln zal uitkeren aan de provincie. Dit zal worden gestort in deze OVP.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP is per eind 2023 € 1,4 mln. Dit dekt de toekomstige verplichtingen af van MIT-subsidiedossiers die in het jaar 2023 zijn verleend maar lastneming kennen in 2024 en later (deze OVP dekt het rijksgedeelte daarin af; het provinciedeel wordt gedekt via de reserve MIT).

Natuurcompensatie HSL zuid

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Natuurcompensatie	95	95	0	0	95	95	95	95
HSL zuid								

Toelichting

Onderwerp	OVP Natuurcompensatie HSL zuid
Inhoud en doel	Rijkswaterstaat HSL-Zuid vergoedt de provincie Zuid-Holland financiële compensatie om voor de ontbrekende 2,9 ha overeenkomsten te sluiten met natuurbeheerders ten aanzien van inrichting en natuurbeheer.
Instellingsjaar	2010
Looptijd	
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De OVP Natuurcompensatie HSL zuid heeft ultimo 2023 een omvang van € 0,1 mln.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	1.693	731	0	731	0	0	0	0

Toelichting

Onderwerp	OVP Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Inhoud en doel	<p>Het doel van de regeling is het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun vastgoed. Met deze regeling kunnen provincies activiteiten uitvoeren die het volgende omvatten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het begeleiden van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van gebouwde onroerende zaken die zij in eigendom hebben tot aan het moment van aanbesteding van de maatregelen ter verduurzaming van deze gebouwde onroerende zaken. 2. Het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van gebouwde onroerende zaken die zij in eigendom hebben. 3. Het delen van opgedane regionale kennis en ervaring met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

Instellingsjaar	2020
Looptijd	31-05-2023
Toelichting onttrekkingen	In 2023 zal een bedrag van € 0,7 mln worden onttrokken. Het betreft middelen voor de inzet van adviseurs voor de communicatie met en werving van deelnemers voor een ontzorgingsprogramma. Tevens betreft het de middelen voor de inzet van adviseurs voor de daadwerkelijke planvorming van de verduurzamingsopgave van de deelnemende vastgoedeigenaren.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 bedraagt de omvang nihil.

PMR 750 ha

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP PMR 750 ha	86.594	75.324	0	9.105	66.219	58.119	50.219	43.344

Toelichting

Onderwerp	OVP PMR 750 ha
Inhoud en doel	Partijen zullen onder de voorwaarden van deze overeenkomst met elkaar samenwerken opdat elk van de partijen haar verplichtingen uit deze overeenkomst kan uitvoeren en het Programma '750 hectare natuur- en recreatiegebied wordt gerealiseerd.
Instellingsjaar	2005
Looptijd	
Toelichting onttrekkingen	In 2023 wordt € 9,1 mln aan de OVP PMR 750 ha onttrokken voor de realisatie van de doelen zoals opgenomen in de Uitwerkingsovereenkomst PMR 750ha (o.a. aankoop en inrichting van gronden, subsieverstrekking)
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 heeft de OVP PMR 750 ha een omvang van € 71,9 mln. De OVP wordt voor de realisatie van de doelen zoals opgenomen in de Uitwerkingsovereenkomst PMR 750ha ingezet.

SPUK Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP SPUK Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel	320	170	0	0	170	170	170	170

Toelichting

Onderwerp	OVP SPUK Tijdelijke regeling bodem onderdeel buitenproportioneel
Inhoud en doel	Het doel van uitkering is om het bevoegde gezag in staat te stellen nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak conform §2 van de regeling (buitenproportionele opgaven). De SPUK is toegekend voor de onderdelen PFAS ter hoogte van € 0,3 mln en Aanpak diffuus lood ter hoogte van € 1,4 mln.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	29-10-2021 t/m 28-10-2024

Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De omvang van deze OVP is per ultimo 2022 € 0,2 mln. Het doel van uitkering is om het bevoegde gezagen in staat te stellen nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak conform paragraaf 2 van de regeling (buitenproportionele opgaven). De uitkering is toegekend voor de onderdelen PFAS (€ 0,3 mln) en Aanpak diffuus lood (€ 1,4 mln). De middelen worden ingezet via opdrachten in de werkplannen van de omgevingsdiensten. De bestedingen voor aanpak diffuus lood vinden plaats in 2021 en de bestedingen voor PFAS vinden plaats in 2022 t/m 2024.

SPUK Verkeersinfrastructuur

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP SPUK Verkeersinfrastructuur	41	41	0	0	41	41	41	41

Toelichting

Onderwerp	OVP SPUK Verkeersinfrastructuur
Inhoud en doel	Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2024
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 is de omvang van deze OVP een bedrag van minder dan € 0,1 mln en zal worden ingezet voor de bekostiging van de subsidiabele projectkosten

Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31- 12-2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	5.466	5.466	0	0	5.466	5.466	5.466	5.466

Toelichting

Onderwerp	OVP Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021
Inhoud en doel	Het doel van deze regeling is het stimuleren van het nemen of versnellen van kosteneffectieve en risicogestuurde verkeersveiligheidsmaatregelen op het onderliggend wegennet.
Instellingsjaar	2020
Looptijd	30-11-2020 t/m 30-11-2025
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Toelichting omvang	De omvang van de OVP ultimo 2022 bedraagt € 5,5 mln. Deze middelen blijven beschikbaar voor verkeersveiligheidsmaatregelen op diverse projecten.
--------------------	--

Truckparkings

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Truckparkings	1.637	1.637	0	0	1.637	1.637	1.637	1.637

Toelichting

Onderwerp	OVP Truckparkings
Inhoud en doel	Terugdringen van het tekort aan beveiligde vrachtwagenparkeerplaatsen door het ondersteunen van aanleg van nieuwe parkeerlocaties of uitbreiden van bestaande locaties.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	2022
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	Per ultimo 2023 heeft de OVP een omvang van € 1,6 mln. Deze middelen zullen worden ingezet voor de bekostiging van de subsidiabele projectkosten.

Uitvoeringsprogramma Natuur

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Uitvoeringsprogramma Natuur	6.611	14.408	10.928	6.823	18.514	10.357	181	181

Toelichting

Onderwerp	OVP Uitvoeringsprogramma Natuur
Inhoud en doel	Met de 12 Provinciale Uitvoeringsprogramma's beoogt het Rijk natuurherstel in de meest kwetsbare natuurgebieden. De inzet richt zich met name op overbelaste stikstofgevoelige Natura2000-gebieden en leefgebieden van soorten. De provincie Zuid-Holland heeft hiertoe een Provinciaal Uitvoeringsprogramma Zuid-Holland opgesteld. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn aanvullend aan de afspraken in het Natuurpact.
Instellingsjaar	2021
Looptijd	31-12-2025
Toelichting onttrekkingen	Voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Natuur wordt € 6,8 mln onttrokken aan de OVP Uitvoeringsprogramma Natuur.
Toelichting toevoegingen	Volgens de voorwaarden in de beschikking onder het Uitvoeringsprogramma Natuur zal in 2023 de derde tranche van € 10,9 mln worden ontvangen.
Toelichting omvang	Ultimo 2023 heeft de OVP Uitvoeringsprogramma Natuur een omvang van € 18,5 mln. De middelen zullen tot en met 2025 worden ingezet voor de doelen van het Uitvoeringsprogramma Natuur.

Zandmotor

Verloop OVP

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Saldo 31- 12-2021	Saldo 31- 12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31- 12-2023	Saldo 31- 12-2024	Saldo 31-12- 2025	Saldo 31- 12-2026
OVP Zandmotor	40	87	0	-7	94	101	108	115

Toelichting

Onderwerp	OVP Zandmotor
Inhoud en doel	Het beheer van, op en nabij de Zandmotor, een en ander overeenkomstig de Beheersovereenkomst.
Instellingsjaar	2010
Looptijd	juni 2010 - december 2022
Toelichting omtrekkingen	Door verlaging van meerjarige lasten vindt een lagere onttrekking plaats.
Toelichting toevoegingen	Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.
Toelichting omvang	De omvang per 31-12-2023 bedraagt € 0,1 mln. De OVP kan daarmee in 2023 afgesloten worden.

Bijlage 4 Overzicht kosten Provinciale Staten 2023

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de kosten die betrekking hebben op Provinciale Staten. Er wordt onderscheid gemaakt in directe kosten voor Provinciale Staten en directe kosten voor de Griffie. Met ingang van 2017 worden, als gevolg van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording, indirecte kosten centraal gepresenteerd in Overzichten, middelen en overhead.

(bedragen x € 1.000)	
Directe kosten Provinciale Staten	1.709
Directe kosten Griffie	2.113

Toelichting directe kosten Provinciale Staten

(bedragen x € 1.000)	
Vaste vergoedingen	1.024
Fractie-ondersteuning	685
Totaal	1.709

De vaste vergoeding is gebaseerd op het rechtspositiebesluit staten- en commissieleden. Daarnaast worden de fracties ondersteund door een staf. Alle kosten die betrekking hebben op deze ondersteuning worden uit dit budget betaald.

Toelichting directe kosten Griffie

(bedragen x € 1.000)	
Lonen en salarissen	1.177
Bijdrage randstedelijke rekenkamer	510
Vergaderingen/notulen PS	146
Algemene ondersteuning PS/ communicatie	74
Projecten PS/ automatisering	34
Communicatie verkiezingen	125
Onderzoeksbudget commissie Rekening	25
Werkbezoeken PS/commissies	22
Totaal	2.113

Bijlage 5 Overzicht van lasten en baten per taakveld / uitvoeringsinformatie

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Algemene dekkingsmiddelen															
0.1 Uitkering provinciefonds		324.615	-324.615		345.234	-345.234		366.563	-366.563		367.171	-367.171		345.401	-345.401
0.2 Opbrengst provinciale belastingen		364.426	-364.426		379.863	-379.863		388.967	-388.967		406.676	-406.676		414.748	-414.748
0.3 Geldleningen en uitzettingen	267		267	11		11	101		101	146		146	186		186
0.4 Deelnemingen	362	1.486	-1.124	476	1.400	-924	559	1.600	-1.041	886	1.400	-514	1.207	1.400	-193
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige baten en lasten	177.004	151.831	25.174	107.097	183.268	-76.171	113.565	141.849	-28.284	137.093	157.916	-20.822	123.818	160.208	-36.390
0.6 Overhead	108.603	2.958	105.645	120.143	2.558	117.585	124.109	3.158	120.951	123.705	3.158	120.547	122.446	3.158	119.288
0.8 Mutaties reserves	35.912	46.895	-10.983	25.373	-46.382	71.755	26.047	-55.743	81.789	28.452	-55.845	84.298	31.559	-43.413	74.972
Totaal 0 Algemene dekkingsmiddelen	322.149	892.211	-570.062	253.099	865.942	-612.842	264.381	846.395	-582.014	290.282	880.475	-590.193	279.216	881.501	-602.285
1 Bestuur															
1.1 Provinciale staten	2.546		2.546	2.671		2.671	2.546		2.546	2.546		2.546	2.546		2.546
1.2 Gedeputeerde staten	6.148		6.148	6.101		6.101	6.047		6.047	6.042		6.042	6.041		6.041
1.3 Kabinetszaken	12.079		12.079	12.539		12.539	1.723		1.723	1.722		1.722	1.721		1.721
1.4 Bestuurlijke organisatie	12.301	469	11.832	9.942	38	9.904	5.317		5.317	5.381		5.381	5.447		5.447
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regio	80		80	80		80	80		80	80		80	80		80
1.6 Openbare orde en veiligheid	719		719	749		749	741		741	740		740	740		740
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	3.627	135	3.492	3.612	135	3.477	3.608	135	3.473	2.249	135	2.114	2.249	135	2.114
Totaal 1 Bestuur	37.500	604	36.896	35.694	173	35.521	20.062	135	19.927	18.760	135	18.625	18.825	135	18.690
2 Verkeer en vervoer															
2.1 Landwegen	131.635	10.274	121.362	158.270	4.329	153.941	172.191	35.082	137.109	184.331	17.209	167.122	220.914	14.687	206.227
2.2 Waterwegen	46.910	6.699	40.211	58.614	9.316	49.299	77.914	5.985	71.929	69.016	4.795	64.221	47.845	1.920	45.925
2.3 Openbaar vervoer	127.513	41.193	86.320	98.800	11.423	87.377	107.699	19.899	87.800	108.691	21.344	87.347	103.664	15.004	88.660
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en lasten	25.507	3.430	22.076	22.465	3.135	19.330	22.342	2.664	19.678	23.141	2.558	20.583	18.486	2.158	16.328
Totaal 2 Verkeer en vervoer	331.565	61.596	269.970	338.149	28.202	309.947	380.146	63.631	316.516	385.179	45.906	339.273	390.909	33.769	357.139

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
3 Water															
3.1 Waterkeringen	1.692	133	1.559	1.982	163	1.820	1.999	163	1.836	2.001	163	1.838	2.002	163	1.839
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	1.269	128	1.141	1.466	103	1.363	1.566	53	1.513	1.448		1.448	1.481		1.481
3.3 Kwantiteit grondwater	1.600	430	1.170	1.632	430	1.202	1.647	430	1.217	1.648	430	1.218	1.649	430	1.219
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	473	342	131	473	342	131									
3.5 Kwaliteit grondwater	6.061	3.410	2.652	4.995	2.518	2.477	3.142	1.769	1.373	2.116	1.268	848	1.312	765	547
3.9 Water, overige baten en lasten	10.715	8.159	2.556	6.539	3.330	3.208	2.941	1.251	1.690	1.820	131	1.689	1.820	131	1.689
Totaal 3 Water	21.811	12.602	9.209	17.087	6.887	10.201	11.295	3.666	7.629	9.033	1.992	7.041	8.264	1.489	6.776
4 Milieu															
4.1 Bodembescherming	8.609	5.371	3.238	6.797	6.200	597	3.036	2.440	596	1.777	1.300	477	1.477	1.000	477
4.2 Luchtverontreiniging	2.038	1.000	1.038	1.798	600	1.198	1.795	600	1.195	1.794	600	1.194	1.794	600	1.194
4.3 Geluidhinder	367		367	372		372	371		371	371		371	371		371
4.4 Vergunningverlening en handhaving	52.809	3.400	49.409	59.132	3.400	55.732	58.177	3.400	54.777	57.975	3.400	54.575	57.275	3.400	53.875
4.6 Duurzaamheid	86.488	41.270	45.217	55.002	20.747	34.254	56.828	34.329	22.499	23.917	6.455	17.462	51.456	35.000	16.456
Totaal 4 Milieu	150.310	51.041	99.269	123.100	30.947	92.153	120.207	40.769	79.438	85.834	11.755	74.080	112.373	40.000	72.373
5 Natuur															
5.1 Natuurontwikkeling	102.980	53.409	49.571	115.750	60.299	55.450	133.609	76.576	57.033	103.203	47.355	55.849	86.974	31.905	55.069
5.9 Natuur, overige baten en lasten	4.028	2.550	1.477	7.891	1.835	6.056	9.330	773	8.557	8.657	100	8.557	8.657	100	8.557
Totaal 5 Natuur	107.007	55.960	51.048	123.641	62.134	61.506	142.939	77.349	65.590	111.860	47.455	64.405	95.631	32.005	63.626
6 Regionale economie															
6.1 Agrarische aangelegenheden	4.317	2.707	1.610	4.867	3.462	1.405	4.464	3.039	1.425	2.800	1.445	1.355	1.810	455	1.355
6.3 Kennis en innovatie	46.671	23.795	22.876	44.863	20.287	24.576	30.313	17.725	12.589	19.190	7.231	11.960	11.921	190	11.731
6.4 Recreatie en toerisme	37.290	23.199	14.091	29.824	14.424	15.400	28.141	12.574	15.566	25.557	9.651	15.906	22.869	7.050	15.820
6.9 Regionale economie, overige baten en lasten	7.899	2.799	5.100	10.362	3.963	6.399	7.914	1.015	6.899	7.149	750	6.399	5.839	440	5.399
Totaal 6 Regionale economie	96.176	52.500	43.676	89.916	42.136	47.780	70.832	34.353	36.479	54.696	19.076	35.620	42.439	8.135	34.305

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
7 Cultuur en maatschappij															
7.1 Cultuur	20.321	2.968	17.353	19.385	2.845	16.540	20.723	592	20.131	20.626	502	20.123	19.015	393	18.622
7.2 Maatschappij	8.182	57	8.126	8.347	57	8.290	8.804	57	8.748	8.003	57	7.946	8.003	57	7.946
Totaal 7 Cultuur en maatschappij	28.504	3.025	25.479	27.732	2.901	24.830	29.527	649	28.879	28.628	559	28.070	27.018	450	26.568
8 Ruimte															
8.1 Ruimtelijke ordening	22.841	2.660	20.181	23.802	715	23.087	21.298		21.298	17.449		17.449	17.261		17.261
8.2 Volkshuisvesting	12.338	872	11.467	4.923	487	4.436	3.052	48	3.004	2.759	38	2.721	2.638		2.638
8.3 Stedelijke vernieuwing	163		163	171		171	171		171	170		170	170		170
8.9 Ruimte, overige baten en lasten	2.705		2.705	3.209		3.209	7.126	4.041	3.085	2.740		2.740	2.740		2.740
Totaal 8 Ruimte	38.047	3.532	34.515	32.106	1.202	30.904	31.646	4.089	27.557	23.119	38	23.081	22.808		22.808
totaal taakvelden	1.133.069	1.133.069		1.040.525	1.040.525		1.071.036	1.071.036		1.007.391	1.007.391		997.483	997.483	

Bijlage 6 Opbouw van de begroting voor 15 jaar vooruit

Lasten

Lasten (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	39	36	20	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
Mutaties	-10	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Begroting nieuwe stand	28	38	22	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	290	311	337	349	360	378	344	325	340	350	348	339	351	333	326	326
Mutaties	-5	11	36	31	29	15	48	72	61	53	57	67	57	82	70	157
Begroting nieuwe stand	284	322	374	379	389	392	392	397	401	403	405	406	408	415	395	484
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen																
Begroting t/m Kadernota	27	41	28	40	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Mutaties	1	-13	9	-35	35	0	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Begroting nieuwe stand	28	29	37	6	41	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	86	75	62	52	43	42	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Mutaties	1	8	15	12	9	9	23	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Begroting nieuwe stand	87	83	78	64	53	51	51	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	128	139	119	102	78	76	60	58	51	51	50	63	47	47	47	47
Mutaties	4	3	34	15	14	15	24	22	23	24	24	23	24	24	24	24
Begroting nieuwe stand	132	142	153	117	93	91	83	81	75	75	74	86	70	70	70	70
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	33	18	26	22	22	19	13	13	13	13	13	13	13	13	14	14
Mutaties	-3	13	4	-1	-1	1	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Begroting nieuwe stand	31	31	30	22	22	20	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	99	78	73	74	72	71	71	71	71	70	70	69	69	69	70	70
Mutaties	-10	17	12	9	9	9	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Begroting nieuwe stand	89	96	84	83	81	80	82	82	82	82	81	81	81	81	81	81

- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie																
Begroting t/m Kadernota	104	105	106	103	102	103	103	102	102	101	101	100	99	99	98	98
Mutaties	1	15	18	20	21	15	13	12	12	13	12	13	13	13	13	13
Begroting nieuwe stand	106	120	124	124	122	118	116	114	114	114	113	113	112	112	111	111
- Overzicht Algemene middelen																
Begroting t/m Kadernota	16	27	37	47	58	58	59	58	58	58	59	60	58	58	58	58
Mutaties	0	-23	-13	-5	2	18	18	18	19	19	18	17	19	19	19	20
Begroting nieuwe stand	16	4	24	42	60	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77

Baten

Baten (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	10	12	9	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Mutaties	-1	0	6	5	-1	5	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Begroting nieuwe stand	9	12	15	11	5	10	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen																
Begroting t/m Kadernota	3	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	0	-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	9	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-1	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	9	8	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	38	32	37	32	16	16	8	6	5	6	5	18	1	1	1	1
Mutaties	1	3	0	0	0	0	-3	-2	-1	0	0	-1	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	38	35	37	33	16	16	5	4	4	6	4	17	1	1	1	1

Baten (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie																
Begroting t/m Kadernota	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
- Overzicht Algemene middelen																
Begroting t/m Kadernota	654	664	677	693	710	710	710	710	710	710	710	710	710	710	710	710
Mutaties	-9	63	81	83	53	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
Begroting nieuwe stand	645	727	757	776	762	779	779	779	779	779	779	779	779	779	779	779

Toevoeging aan reserves

Toevoeging aan reserves (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	17	11	1	1	5	1	6	15	6	6	5	7	7	1	1	1
Mutaties	0	8	7	6	-2	22	19	-1	11	24	22	14	27	4	18	1
Begroting nieuwe stand	16	18	8	7	3	23	25	14	17	30	27	21	34	5	19	2
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen																
Begroting t/m Kadernota	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	14	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	13	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toevoeging aan reserves (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	9	11	16	14	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	9	11	16	14	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	6	4	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	4	4	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Overzicht Algemene middelen																
Begroting t/m Kadernota	165	64	27	29	30	25	68	69	75	70	70	69	70	71	63	63
Mutaties	-10	64	89	95	67	78	69	64	64	59	60	61	59	59	59	59
Begroting nieuwe stand	155	128	116	124	96	103	137	133	138	129	129	130	130	130	122	122

Onttrekking aan reserves

Onttrekking aan reserves (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	31	16	33	24	23	21	12	0	6	16	12	7	21	0	0	0
Mutaties	-3	0	19	12	7	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	70
Begroting nieuwe stand	27	16	51	36	30	21	12	3	6	16	12	7	21	0	0	70
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen																
Begroting t/m Kadernota	10	11	23	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	0	-1	4	-35	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	10	10	26	0	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	23	24	15	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	3	-2	2	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	26	22	17	8	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Onttrekking aan reserves (bedragen x € 1mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	44	63	46	31	24	21	5	7	1	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	7	-11	17	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	51	51	63	31	24	22	8	7	1	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland																
Begroting t/m Kadernota	23	5	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties	-9	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Begroting nieuwe stand	14	12	4	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Overzicht Algemene middelen																
Begroting t/m Kadernota	179	81	4	20	24	33	23	24	29	24	24	23	19	16	-8	-7
Mutaties	-22	56	79	82	92	109	171	167	171	171	174	176	180	183	185	185
Begroting nieuwe stand	157	138	84	102	116	142	194	191	200	195	198	199	199	198	177	178

Bijlage 7 Afkortingenlijst

ACCEZ	Accelerating Circular Economy Zuid-Holland
ANLb	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
Asv	Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BRIKS	Bouwen, Reclame, Inrit, Kappen en Slopen
BRO	Basis Registratie Ondergrond
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BRP	Basisregistratie Personen
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CdK	Commissaris der Koning
CEH	Clean Energy Hubs
CLINSH	CLean INland SHipping
DBI	Dienst Beheer Infrastructuur
DCMR	DCMR Milieudienst Rijnmond
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DPRA	Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie
EC	Europese Commissie
EGTC	European Grouping of Territorial Cooperation
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMU	Economische en Monetaire Unie
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Fido	wet Financiering decentrale overheden
FRAMES	Flood Resilient Areas by Multi Layered Safety
GIS	Geografische Informatie Systeem
GLB	Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
GVC	Goederenvervoercorridor
GvG	Grond-voor-Grond
HCA	Human Capital akkoord Zuid-Holland
HIC	Haven Industrie Complex
HOV	Hoogwaardig openbaar vervoer
HZH	Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V.
I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP-VP	Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland
IBP-VP-HUV	Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Hollands-Utrechtse Veenweiden
IBP-VP-ZWD	Interbestuurlijk Programma Zuidwestelijke Delta
Interreg	Interregionale samenwerking

IODS	Integrale ontwikkeling Delft-Schiedam
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
IQ	InnovationQuarter
IRP	Integraal Ruimtelijk Project
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
IVRI's	Intelligente verkeersregelinstallaties (IVRI's)
JTF	Just Transition Fund
KRW	Kaderrichtlijn Water
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MIT	MKB Innovatiestimulering Topsectoren
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MLV	Verkenning Meerlaagse Veiligheid
MoVe	Mobiliteit en Verstedelijking
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MRB	Motorrijtuigenbelasting
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
MVO	Meerjarenprogramma versterking omgevingsveiligheid
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NBC	Natuurbeheer-collectief
NLS	Nationale Limes Samenwerking
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPRZ	Nationaal Programma Rotterdam Zuid
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
NSP	Nationaal Strategisch Plan
OV	Openbaar vervoer
OVP	Overlopende passiva
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
P&C	Planning en Control
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PMR	Project Mainportontwikkeling Rotterdam
PNB-regeling	Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties
POP	Platteland Ontwikkelings Programma
PRG	Provinciale Recreatiegebieden
PS	(College van) Provinciale Staten
PVVB	Provinciaal verkeer- en vervoereraad
PZE	Programma Zuid-Hollands Economie
PZG	Programma Zuid-Hollands Groen
PZH	provincie Zuid-Holland

PZI	Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur
RBO	Regionaal Bestuurlijk Overleg
R-net	Randstad-net
REGMED XB	Regenerative Medicine Crossing Borders
RES	Regionale Energie Strategie
RH2INE	Rhine Hydrogen Integration Network of Excellence
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMP	Regionale Mobiliteitsplannen
RNIZ	Regionale Netwerken voor Zuid-Holland
RodS	Recreatie om de Stad
ROM-D	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden
ROV-ZH	Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RZG	Rotterdam Zoetermeer Gouda
SBIR	Small Business Innovation Research
SDE++	Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
SEOP	Stichting Educatieve Orkestprojecten
SGBP	Stroomgebiedsbeheerplanperiode
SLA	Schone Lucht Akkoord
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBM	Terrein Beheer Model
TBO	Terreinbeherende organisaties
UPG	Uitvoeringsprogramma Groen
UPV	Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid
USK	Uitnamestrategiekader
UvW	Unie van Waterschappen
UWO	Uitwerkingsovereenkomst
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VGG	Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters
VIC	Veenweide Innovatie Centrum
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VWS	ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAS	wet Aanpak schijnconstructies
WHW	Wet Herverdeling Wegenbeheer
Wob	Wet openbaar bestuur
Wro	Wet ruimtelijke ordening
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

Bijlage 8 Voordracht en Besluit

Bijlage 9 Amendementen en moties